

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 19² IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 IR 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 46³ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR.
VIII-1881 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-627 31 STRAIPSNIO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAIS NR. 22-13243; 22-13244)
DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
UAB „Elektrum Lietuva“ 2022 m. spalio 4 d. raštas		
1.	2. Dėl EEĮ 16 straipsnio 21 ¹ dalies 4 punkto: Suprantamas reikalavimas, tačiau su forma iki šiol tiekėjai nėra supažindinti ir neaišku kokie reikalavimai bus nustatyti ten.	Neatsižvelgta Manytina, kad suteikiama pakankamai laiko nuo įstatymo įsigaliojimo iki tada, kai nepriklausomi tiekėjai turės atitikti reikalavimus. Tuo metu jau bus parengti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) Elektros energetikos įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai ir nustatyti detalesni reikalavimai tokiam planui.
2.	3. Dėl EEĮ 20 straipsnio 2 dalies: Gamintojams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių, šia nuostata nepagrįstai sukuriamos išskirtinės sąlygos t. y. atleidimas nuo dalies įsipareigojimų, lyginant su nepriklausomais tiekėjais.	Neatsižvelgta Pastaba nesusijusi su įstatymų pakeitimų projektų siekiama tikslu – nustatyti griežtesnius reikalavimus asmenims, siekiantiems gauti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą ir sugriežinti nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrą. Įstatymų pakeitimo projektai nestekia nustatyti naujų reikalavimų gamintojams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių, nes Energetikos ministerija kaip tik siekia kuo spartesnės atsinaujinančios energetikos plėtros.
3.	4. Dėl EEĮ 43 straipsnio 8 ¹ dalies: Formuluotė turėtų būti patikslinta, kadangi dabartinė gali būti interpretuojama plečiamai. Patikslinimas turi apimti esminių tiekimo sutarties sąlygų/įsipareigojimų nevykdymą (tiekimo kaina, laikotarpis).	Neatsižvelgta Šioje siūlomose nuostatoje vartojama EEĮ 44 straipsnio 1 dalies esama formuluoė, todėl papildomi patikslinimai nereikalingi.
4.	5. Dėl EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 3 punkto: Remiamasi ESO patiriamomis sąnaudomis vykdant garantinį tiekimą, tačiau tokia kaina buvo numatyta ne tik sąnaudų dengimui, tačiau ir motyvavimui rinktis nepriklausomą tiekėją. Šis pakeitimas yra nepriimtinas, nes jis neskatina liberalizacijos tikslų įgyvendinimo.	Neatsižvelgta Paskata rinktis nepriklausomą tiekėją nedingsia ir būtinais vartotojai ir toliau bus skatinami rinktis nepriklausomą tiekėją, tačiau nepasirinkus nepriklausomo tiekėjo garantinis tiekimas neturi būti suprantamas kaip baudimas. Siūlomas reguliavimas leidžia užtikrinti, kad garantinis tiekimas netaptų patrauklesnis už nepriklausomą tiekimą. Taip pat žr. argumentus dėl garantinio tiekimo kamos nustatymo į UA „Ignitis“ pateiktą pastabą Nr.
5.	6. Dėl EEĮ 46 straipsnio 6 dalies 2 punkto: Siūlome terminą skaičiuoti kalendorinėmis dienomis. Terminą ilginti iki 45 kalendorinių dienų. Kadangi ataskaitos forma ir turinys nėra aiškūs, informacijos terminas atitinkamai taip pat gali būti koreguotinas.	Neatsižvelgta Numatyta 20 darbo dienų, o tai yra apie 1 mėnesis. Ši informacija bus reikalinga patikrinti nuosavo kapitalo santykiui su įstatiniu kapitalu ir informacijos parengimas neturėtų užtrukti 45 dienas.
6.	7. Dėl EEĮ 46 straipsnio 6 dalies 3 punkto: Perteklinis reikalavimas. - Informacijos teikimo periodiskumas – kas ketvirtį. Reikia išlaikyti informacijos teikimo periodiskumo nuoseklumą.	Atsižvelgta iš dalies Patikslintas siūlomas EEĮ 46 straipsnio 6 dalies 2 punktas ir išdėstomas taip: „2) ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos pateikti Tarybai jos nustatytos formos ataskaitą, kurioje pateikiami duomenys, reikalingi įvertinti nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrai“ atsižvelgti šios dalies 1 punkte nustatytam reikalavimui;

	- Pateikimo terminas, kaip ir 2) punkte t. y. 45 kalendorinės dienos po ketvirtinio pabaigos. Reikia patikslinti – su PVM ar be.	3) jeigu elektros energija tiekiamą būtiniam vartotojams, pasibaigus kiekvienam mėnesiui, bet ne vėliau kaip per 40 20 darbo dienų nuo paskutinės mėnesio dienos, Tarybai pateikti nepriklausomo tiekėjo visų įvykdytų įsipareigojimų per praėjusius 3 mėnesius pajamų sumą pagal visas nepriklausomo tiekėjo su buitiniais vartotojais sudarytas elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis pagrindžiančią informaciją;“
7.	8. Dėl EEJ 46 straipsnio 6 dalies 4 punkto: Siekiant suteikti daugiau laiko, prašome nustatyti „<...> ne mažiau kaip 3 darbo dienoms <...>“. Patikslinti „patvirtinančius dokumentus“ – ar tai turi būti draudimo polisas/banko garantinis raštas ar kt. dokumentai? 10. Dėl EEJ 46 ³ straipsnio: Perteklinis reikalavimas šalia jau siūlomų veiklos priežiūros priemonių. Be to, tai didina tiesioginius nepriklausomo tiekėjo kaštus. Ar tai yra vyraujanti praktika kitose valstybėse?	Atsižvelgti iš dalies 5 darbo dienų terminas pakeistas į 3 darbo dienų terminą. Patvirtinantis dokumentai nėra pats garantinis raštas, o, kaip aiškiai nurodyta projekte, tai nepriklausomo tiekėjo dokumentai (skačiavimai), pagrindžiantys prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos nustatymą. Todėl papildomi patikslinimai nereikalingi.
8.		Neatsižvelgti Neginčijama, kad toks reikalavimas šiek tiek didins nepriklausomo tiekėjo veiklos kaštus, tačiau, kaip ir nurodyta aiškinamajame rašte, atlikti skačiavimai, parodantys, kad tai nepriklausomam tiekėjui nereikš neproporcingai didelės naštos. Be to, toks reikalavimas tam tikra nedidele dalimi turės įtakos galutinei buitiniams vartotojui taikomai elektros energijos kainai, taigi, nepriklausomas tiekėjas tokius kaštus atgaus iš vartotojo. Analogiškas reikalavimas taikomas ir turizmo sektoriuje. Šiuo atveju praktika kitose valstybėse nėra tinkamas reikalavimo reikalingumo kriterijus, kadangi kiekvienoje valstybėje yra tam tikra elektros energijos rinkos specifika, taip pat skiriasi iš rinkos pasitraukiančių nepriklausomų tiekėjų skaičius ir svarba (Lietuvoje iš elektros energijos mažmeninės rinkos pasitraukė antras pagal dydį aptarnaujamų vartotojų skaičių) nepriklausomas tiekėjas).
9.	12. Dėl EEJ 46 ³ straipsnio 2 dalies: Neaišku nuo kokios datos yra skaičiuojamas 3 mėnesių terminas.	Neatsižvelgti Neaiškaus pobūdžio pastaba (komentaras). Analogiška nuostata yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, suprantama, kad tai galiojimas nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo dokumento išdavimo dienos.
10.	13 Dėl EEJ 46 ³ straipsnio 4 dalies 2 punkto: Kuo pagrįsta 7%? Siūlome mažinti procentą. Patikslinti dėl galutinės kainos – su PVM ar be.	Atsižvelgti iš dalies Kaip atskaitos taškas, analogiška riba (7 proc.) nustatyta Turizmo įstatyme. Mažinti šios ribos nėra galimybių – ši riba ir taip parinkta įvertinant, kad būtų kuo mažesnis poveikis nepriklausomų tiekėjų veiklai. Kita alternatyva – taikyti 3 mėnesių nepriklausomo tiekėjo pajamų sumą, tačiau 7 proc. yra 93 proc. mažesnis dydis, nei ši kita galima alternatyva.
11.	14.Dėl EEJ 46 ³ straipsnio 5 dalies: 1 d. d. terminą prašome ilginti bent iki 5 darbo dienų. Nepriklausomas tiekėjas negali įpareigoti draudimo bendrovės/finansų įstaigos laikyti šio termino. Turi būti sureguliuota teisės aktuose. 5 d. d. terminas yra per trumpas. Gali būti atvejų, kai draudimo/finansų įmonė/įstaiga per nustatytą terminą priims sprendimą, bet sprendimas bus nepalankus tiekėjui t. y. atsisakymas keisti/didinti limitą arba papildomų sąlygų nustatymas. Šių sąlygų įgyvendinimui nepriklausomam tiekėjui gali reikėti imtis tam tikrų veiksmų, kuriems taip pat reikės laiko. Būtų protinga terminą ilginti. Bent iki 30 kalendorinių dienų.	Neatsižvelgti Nuostatos analogiškos, kaip nustatyta Turizmo įstatyme. Turi būti nuolat stebimas prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos dydis. Taip pat pastebėtina, kad Lietuvos bankas, Lietuvos bankų asociacija dėl šių nuostatų nepateikė pastabų.
12.	15. Dėl EEJ 46 ³ straipsnio 6 dalies: Kokiu periodišku? Siūlome išlaikyti ketvirtinį periodiškumą pagal kalendorinius ketvirčius.	Neatsižvelgti Šioje nuostatoje nėra periodiškumo, bet tai yra nuolatinė VERT funkcija.

13.	19. Dėl EEJ 46 ³ straipsnio 11 dalies: Pagal dabartinę formulotę nėra aišku kas patikrins nuostolių ir Tarybos reikalavimų pagrįstumą. Ar draudimo bendrovės turės besąlygiškai išmokėti draudimo išmoką gavus Tarybos reikalavimą? Kaip tiekėjai turėtų gintis nuo nepagrįstų/ginčytinų reikalavimų įvykdymo? Kokios procedūros bus taikomos atvejais? Terminus reikia derinti su Draudimo/finansų įmonėmis/įstaigomis.	Atsižvelgta iš dalies Nuostata buvo derinta su Lietuvos draudikų asociacija ir Lietuvos bankų asociacija. Lietuvos draudikų asociacija nepateikė pastabų įstatymų projektams, nes nurodė, kad neplanuoja teikti tokių produktų. Lietuvos bankų asociacija nurodė, kad pastabų įstatymų projektams neturi, todėl galima preziumuoti, kad nuostatos formulotės tinkamos. Finansų įstaigos turės besąlygiškai išmokėti išmoką, gavus VERT reikalavimą. VERT reikalavimas bus suformuluotas pagal gautus buitinių vartotojų prašymus, juos tinkamai peržiūrėjus ir įvertinus. Šiuo atveju nepriklausomam tiekėjui nereikės prieš nieką koku nors būdu gintis, kadangi išmoką mokės ne jis, o finansų įstaiga.
14.	20. Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – EĮ) 19 ² straipsnio 16 dalies: Nėra aišku apie kokių išpareigojimų nevykdymą kalbama. Kas nuspręs, kad priimtų išpareigojimų nevykdymas yra neteisėtas? Įprastai yra tokia ginčų sprendimo tvarka: VVTAT/VERT – teismas? Teismo sprendimas dar gali apskūstas antros ir trečios instancijos teismui. Šiuo atveju susidaro vaizdas, kad siekiama peršokti per visas ginčo sprendimo procedūras ir kompensacijos grąžinimo pagrįstumas yra nekvestionuojamas. UAB „Ignitis“ 2022 m. spalio 5 d. raštas Nr. SD-2022-372	Atsižvelgta iš dalies Patikslinta 19 ² straipsnio 16 dalies formulė. Tai nėra ginčas – tai iš pradžių skantis valstybės pasirūpinimas buitinais vartotojais, kurių atžvilgiu nepriklausomas tiekėjas nebevykdys veiklos, nesant buitinių vartotojų kaltės. Tai nėra ginčas tarp energetikos įmonės ir buitinio vartotojo, o yra teisėtas valstybės reikalavimas susigrąžinti buitiniams vartotojams išmokėtas kompensacijas dėl to, kad nepriklausomas tiekėjas, nesant buitinių vartotojų kaltės, nebevykdo veiklos.
15.	1. Teisės akto nuostata: 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas Pakeisti 2 straipsnio 98 dalį ir ją išdėstyti taip: „98. Prievolių įvykdymo užtikrinimas – draudimo įmonės prievolių įvykdymo laidavimo draudimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme, finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstatyme.“ Bendrovės komentaras: Atsižvelgiant į tai, kad ne visi Lietuvoje veikiantys bankai ir draudimo įmonės vykdytų specifinės veiklos elektros energijos tiekimo įmonių draudimą ir teiktų garantijas, bei atsižvelgiant į tai, kad tokios draudimo įmonės yra nusistatčiusios paslaugų teikimo limitus atskiriems regionams, šalims ar veikloms, yra didelė tikimybė nesulaukti jokių draudimo įmonių pasiūlymų (ypač vykdant viešuosius pirkimus, kas aktualu Bendrovės veiklai), siūlome supaprastinti ir palengvinti (bet neatsisakyti) garantų gavimo sąlygas (kas greičiau leistų gauti garantus ar mažinti įkainius bei tuo pačiu mažinti įtaką galutinėms kainoms), sudarant sąlygas gauti garantijas iš susijusių atskirų grupės įmonių ar naudoti kitas draudimo/laidavimo formas, kurios nėra draudžiamos pagal LR CK, neapsiribojant viena jų. Siūlomas pakeitimas: 98. Prievolių įvykdymo užtikrinimas – draudimo įmonės prievolių įvykdymo laidavimo draudimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme, finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstatyme arba tiekimo	Neatsižvelgta Atsižvelgus į tokį siūlymą, didelėms įmonių grupėms priklausantys nepriklausomi tiekėjai įgytų konkurencinį pranašumą prieš naujus nepriklausomus tiekėjus, kurie neturi galimybių ar neplanuoja veikti įmonių grupėje. Be to, pažymėtina, kad nepriklausomo tiekėjo veikla ir gebėjimas vykdyti prisiimtus išpareigojimus veikia ne vieną asmenį, o dideles asmenų grupes, sukelia atgarsį visuomenėje, todėl yra svarbu, kad nepriklausomi tiekėjai turėtų priemonę, kuria galėtų laiku ir patikimai užtikrinti prievolių įvykdymą. Ir nors pagal Civilinio kodekso 6.90 straipsnyje pateiktą garantijos sampratą garantu gali būti platesnis asmenų ratas, nei siūloma įstatymo projektu, šiuo atveju būtų tikslinga būtent finansų įstaigos kaip garantų įvairinimas, atsižvelgiant į tokio subjekto finansinį patikimumą.

	įmonės akcininko laidavimas, ar kitokios finansinės formos įsipareigojimas.	
16	<p>3. Teisės akto nuostata:</p> <p>6 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„3) vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, kitos paros rinkoje, pritaikius koeficientą 1,15. Šią kainą apskaičiuoja garantinis elektros energijos tiekėjas ir paskelbia savo interneto svetainėje. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką.</p> <p>Bendrovės komentarai:</p> <p>Siekiant kaip mažiau klaidinti tiek buitinius tiek komercinius vartotojus, siūlome nustatyti skirstymo operatoriaus garantinio tiekimo kainą ne už praėjusį, bet už (einamąjį) ataskaitinį laikotarpį, analogiškai kokių principu skaičiuoja ir nepriklausomi tiekėjai (be vieno mėnesio atsilikimo).</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>2. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„3) vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, kitos paros rinkoje, pritaikius koeficientą 1,15. Šią kainą apskaičiuoja garantinis elektros energijos tiekėjas ir paskelbia savo interneto svetainėje. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siekiamas buitinių vartotojų apsaugos ir tinkamai užtikrinti, kad vartotojas dar mėnesio pradžioje galėtų žinoti elektros energijos kainą, kokia jis vartos elektros energiją tą mėnesį. Taip vartotojas galės koreguoti savo elektros energijos vartojimo įpročius. Tai leidžia tik esamas reguliavimas. Pagal siūlomą reguliavimą vartotojas garantinio tiekimo kainą geriausiai atveju sužinotų paskutinę einamojo (vartojimo) mėnesio dieną.</p>
17	<p>4. Teisės akto nuostata:</p> <p>7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 46 straipsnį 6–9 dalimis:</p> <p>„6. Nepriklausomas tiekėjas privalo:</p> <p>2) ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos pateikti Tarybai jos nustatytos formos ataskaitą, kurioje pateikiami duomenys, reikalingi nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrai atlikti;</p> <p>3) jeigu elektros energija tiekiamą buitiniams vartotojams, pasibaigus kiekvienam mėnesiui, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskutinės mėnesio dienos, Tarybai pateikti nepriklausomo tiekėjo visų įvykdytų įsipareigojimų per praėjusius 3 mėnesius pajamų sumą pagal visas nepriklausomo tiekėjo su buitiniams vartotojais sudarytas elektros energijos</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>EEĮ 46 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytas terminas pailgintas iki 20 darbo dienų. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“ 39 punkte nustatyta, kad jei per ataskaitinį mėnesį vartotojui susiformuoja mokėtina suma, tiekėjas išrašo ir Aprašo 40 punkte nurodytais būdais ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po ataskaitinio laikotarpio, 10 kalendorinės dienos pateikia vartotojui mokėjimo dokumentą, todėl manytina, kad EEĮ projekte siūlomi terminai yra pakankami informacijai gauti iš skirstomųjų tinklų operatorių (kuris paprastai informaciją privalo pateikti per 5 darbo dienas), juos sutikrinti, parengti informaciją VERT ir ją pateikti.</p>

<p>pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis pagrindžiančią informaciją;</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Tas ypač bus jaučiu ir juntama mažiems tiekėjams bei konkurencingumo vystymuisi.</p> <p>Teikiant oficialias ataskaitas, Bendrovė paprastai vadovaujasi tais apskaitos duomenimis, kurie yra fiksuojami apskaitos sistemose, vartotojams jau išrašius sąskaitas už paslaugas ir pan.</p> <p>Paprastai sąskaitos už praėjusį mėnesį, ypač NT veikloje išrašomos vėliausiai, nes iki paskutinės mėnesio dienos dar klientai deklaruoja rodmenis ir duomenys iš ESO sistemų pasiekia tiekėjus tik po kelių dienų, tad sąskaitos baigiamos išrašinėti iki 15–17 mėnesio dienos, po to vyksta apskaitos sistemoje duomenų sutikrinimai ir tik tuomet „uždaromi“ duomenys sistemoje, kurie vėliau pateikiami mokesčių inspekcijai ir kitoms šalims.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlome išlaikyti protingumo principus nustatant ataskaitų teikimo periodus (kas beje, galėtų būti nustatoma VERT dokumentuose, o ne įstatyme) ir siūlome, kad duomenys būtų teikiami ne anksčiau, nei tiekėjas juos apskritai gauna ir turi (bet ir spėja susitikrinti), bet reikalingas laikas parengti reikiamas ataskaitas per protingą terminą.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas</p> <p>2) ne vėliau kaip per 20 30 darbo dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos pateikti Tarybai jos nustatytos formos ataskaitą, kurioje pateikiami duomenys, reikalingi nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrai atlikti;</p> <p>3) jeigu elektros energija tiekama buitiniams vartotojams, pasibaigus kiekvienam mėnesiui, bet ne vėliau kaip per 40 30 darbo dienų nuo paskutinės mėnesio dienos, Tarybai pateikti nepriklausomo tiekėjo visų įvykdytų įsipareigojimų per praėjusius 3 mėnesius pajamų sumą pagal visas nepriklausomo tiekėjo su buitinais vartotojais sudarytas elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis pagrindžiančią informaciją;</p> <p>18) 5. Teisės akto nuostata:</p> <p>7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 46 straipsnį 6–9 dalimis:</p> <p>„6. Nepriklausomas tiekėjas privalo:</p> <p>6. Taryba tikrina, ar nepriklausomo tiekėjo prievolių įvykdymo užtikrinime nurodyta prievolių įvykdymo užtikrinimo suma apskaičiuota pagal šio straipsnio nuostatas.</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Kadangi įstatyme reglamentuojami tiek tiekėjų teikimo, tiek garanto teikėjų garanto duomenų teikimo ir rengimo terminai, labai svarbu nustatyti aiškų ir konkretų terminą, per kiek laiko Taryba atlieka patikrą ir leidžia toliau</p>	<p>Taip pat pastebėtina, kad siekiant, jog nepriklausomų tiekėjų priežiūra būtų vykdoma kuo efektyviau, VERT kuo skubiau (taip pat reikia įvertinti, kad VERT taip pat reikia atitinkamai laiko šiai informacijai įvertinti) turi gauti iš nepriklausomų tiekėjų kuo aktualesnę informaciją apie nepriklausomų tiekėjų įsipareigojimus buitiniams vartotojams, jų finansinę būklę, kad kuo skubiau galėtų imtis reikiamų veiksmų ir (ar) imtis priemonių apsaugoti vartotojų interesus.</p> <p>Neatsižvelgta</p> <p>Žr. pateiktus argumentus į UAB „Elektrum Lietuva“ pastabą Nr. 15</p>
--	---

	<p>sudarinti sutartis, kurių sudarymas gali būti sustabdytas šio str. 7 p. numatytais aplinkybėmis. To nereglamentavus, ir visus dokumentus pateikus nedelsiant, būtų neišku, kiek laiko tiekėjas turėtų laukti, kol bus atlikta Tarybos patikra.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>6. Taryba ne ilgiau kaip per 2 darbo dienas patikrina, ar nepriklausomo tiekėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo nurodyta prievolių įvykdymo užtikrinimo suma apskaičiuota pagal šio straipsnio nuostatas.</p>	
19	<p>8. Teisės akto nuostata:</p> <p>8 straipsnis. Įstatymo papildymas 46³ straipsniu</p> <p>8. Taryba, veikianti kaip naudos gavėja, turi teisę gauti prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą dėl bent vienos iš nurodytų aplinkybių, atsiradusių prievolių įvykdymo užtikrinimo galiojimo laikotarpiu:</p> <p>1) nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį;</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Tiekėjas gali nevykdyti įsipareigojimų vieno ar kelių vartotojų atžvilgiu, nes būna įvairių diskutuotinių situacijų su vartotojais, bet tai nereiškia, kad tai vyksta su visais klientais ar tai, kad tiekėjas tampa nemokus ir pan.</p> <p>Siūlome tikslinti formulotę, kad tik kai nevykdomi įsipareigojimai visų klientų atžvilgiu ir nevyksta teisiniai ginčai dėl įsipareigojimo nevykdymo, galima naudoti garantų priemones.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>1) nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su visais savo vartotojais sąlygomis ir sprendimas nėra nagrinėjamas teismuose, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Nuostata papildyta „nesant buitinių vartotojų kaltės“.</p> <p>Neaiški formuluoatė „ir sprendimas nėra nagrinėjamas teismuose“ bei jos turinys, todėl neatsižvelgiama į tokį siūlymą patikslinti.</p>
20	<p>9. Teisės akto nuostata:</p> <p>8 straipsnis. Įstatymo papildymas 46³ straipsniu</p> <p>10. Buitinis vartotojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Tarybos informacijos apie prašymų dėl žalos atlyginimo pateikimą ir nagrinėjimą paskelbimo dienos turi kreiptis į Tarybą. Prievolių įvykdymo užtikrinimo suma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka proporcingai pagal elektros energijos suvartojimą padalinama visiems į Tarybą besikreipusiems buitiniams vartotojams.</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Projekte nėra detalizuojama ir aprašoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> iš kokių lėšų kompensuojama vartotojams, jei tiekėjo įsipareigojimų suma didesnė, nei suma gauta iš garanto; Ar iš viso kompensuojama? 	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Jei nepriklausomo tiekėjo įsipareigojimų suma būtų didesnė, nei iš garanto gauta suma, nebus kompensuojama jokiais lėšomis. Tie vartotojai, kurie per 3 mėnesius nesikreipė į VERT, išmokų negaus. Dėl to nereikalingos kokios nors papildomos nuostatos.</p> <p>Patikslintas terminas, per kurį suma išmokama buitiniams vartotojams.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • nėra pasiskaičiama per kiek laiko (dieną, mėnesį, metus ar per 10 metų) vartotojams atliekamos išmokos, taip pilnai neapsaugant vartotojų teisių ir lūkesčių. • nepasiskaičiama, kaip išmokamos lėšos tiems, kurie dėl vieno ar kelių priežasčių nesikreipė, bet pretenduoja į išmoką. <p>Bendrovė siūlo numatyti aiškias ir skaidrias taisykles bei užtikrinti tinkamą vartotojų apsaugą.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>10. Buitinis vartotojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Tarybos informacijos apie prašymų dėl žalos atlyginimo pateikimą ir nagrinėjimą paskelbimo dienos turi kreiptis į Tarybą. Prievolių įvykdymo užtikrinimo suma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka proporcingai pagal elektros energijos suvartojimą padalinama visiems į Tarybą besikreipusiems buitiniams vartotojams ir išmokama vartotojams per 5 d. d. po sprendimo priėmimo.</p> <p>Tuo atveju, kai :</p> <p>a) nepakanka garanto lėšų žalai atlyginti;</p> <p>b) vartotojas nesikreipė dėl žalos atlyginimo</p> <p>... kompensuojama pilnai...</p> <p>...nekompensuojama....</p> <p>...kompensuojama dalinai...</p> <p>ar...</p>
<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nuostata nebuvo detaliai aptarta ir diskutuota su rinka ir VERT. Toks galimas pakeitimas bus svarstomas atskirame įstatymo pakeitimo projekte.</p>	<p><i>Dėl EJ nuostatų:</i></p> <p>21 1. Teisės akto nuostata:</p> <p>1 straipsnis. 19² straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 19² straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Kai Tarybos prognozuojami elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų tarifai, palyginti su taikomais tarifais, didėja daugiau kaip 40 procentų, siekiant sumažinti energijos išlaidas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, įvertinus valstybės finansines galimybes, iš valstybės biudžeto lėšų kompensuojama energijos kainos dalis, tokiam kompensavimui numatant lėšas atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – dalinis kompensavimas). Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas skirtas visiems elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams ir negali būti didesnis kaip 60 procentų galutinės elektros energijos kainos ir (ar) 80 procentų galutinės gamtinių dujų kainos, taikomos elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams. Buitiniams elektros energijos vartotojams, kuriems užtikrinamas elektros energijos garantinis tiekimas dėl to, kad jų pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su elektros energijos vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį,</p>

	<p>dalinis kompensavimas apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp elektros energijos buitiniams vartotojams taikomos elektros energijos garantinio tiekimo kainos ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios elektros energijos dalinis kompensavimas netaikomas, ir šis skirtumas negali būti didesnis kaip 60 procentų galutinės elektros energijos kainos, taikomos elektros energijos buitiniams vartotojams.“</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Atsižvelgiant į energetinių resursų kainų didėjimą, kuris įvyko nuo pavasario, kuomet buvo skaičiuojamas ir nustatomas šiam įstatyme kompensavimo lėšų poreikis elektros (60 proc.) ir gamtinių dujų (80 proc.) vartotojams, siūlome patikslinti ir nustatyti naujas galimas kompensavimo reikšmes buitiniams vartotojams – elektros vartotojams iki 80 proc., gamtinių dujų vartotojams iki 90 proc., kadangi Bendrovės vertinimu, šios reikšmės gali nebeatitikti tų lūkesčių, kurie išsakomi viešai, nustatant kitų metų kompensacinius dydžius ir galutines kainas vartotojams.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>„1. Kai Tarybos prognozuojami elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų tarifai, palyginti su taikomais tarifais, didėja daugiau kaip 40 procentų, siekiant sumažinti energijos išlaidas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, įvertinus valstybės finansines galimybes, iš valstybės biudžeto lėšų kompensuojama energijos kainos dalis, tokiam kompensavimui numatant lėšas atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – dalinis kompensavimas). Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas skirtas visiems elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams ir negali būti didesnis kaip 60 80 procentų galutinės elektros energijos kainos ir (ar) 80 90 procentų galutinės gamtinių dujų kainos, taikomos elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams. Buitiniams elektros energijos vartotojams, kuriems užtikrinamas elektros energijos garantinis tiekimas dėl to, kad jų pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su elektros energijos vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, dalinis kompensavimas apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp elektros energijos buitiniams vartotojams taikomos elektros energijos garantinio tiekimo kainos ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios elektros energijos dalinis kompensavimas netaikomas, ir šis skirtumas negali būti didesnis kaip 60 80 procentų galutinės elektros energijos kainos, taikomos elektros energijos buitiniams vartotojams.“</p>
22	<p>2. Teisės akto nuostata:</p> <p>1 straipsnis. 19² straipsnio pakeitimas</p> <p>3. Papildyti 19² straipsnį 16 dalimi:</p>

Atsižvelgta iš dalies

EĮ pakeitimo projekto įgyvendinamosios nuostatos papildytos dar viena įgyvendinamąja nuostata, numatančia, kad EĮ pakeitimo projekto 1 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos tik

	<p>„16. Vyriausybės įgaliota institucija privalo kreiptis į nepriklausomą elektros energijos tiekėją, nevykdančią prisiimtų įsipareigojimų, nurodyti išmokėtas dalinio kompensavimo būtinoms elektros energijos vartotojams sumas, ir pateikti rašytinį reikalavimą grąžinti nurodytą sumą į valstybės biudžetą. Nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, nevykdančiam prisiimtų įsipareigojimų ir negrąžinus Vyriausybės įgaliotos institucijos reikalavime nurodytos sumos per nurodytą terminą, kreipiamasi į teisimą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.“</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymo projekto 8 straipsnyje (įstatymo papildymas 46³ straipsniu ir kt. vietose) pasisakoma, kad nepriklausomam tiekėjui nevykdančiam pareigų, kompensavimą atlieka draudimo įstaigos pagal VERT prašymą. Siūlome suvienodinti atskirų teisės aktų reikalavimus ir turinį.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>„16. Vyriausybės įgaliota institucija privalo kreiptis į nepriklausomo tiekėjo nevykdančio prisiimtų įsipareigojimų draudimo įstaigą nepriklausomą elektros energijos tiekėją, nevykdančią prisiimtų įsipareigojimų, nurodyti išmokėtas dalinio kompensavimo būtinoms elektros energijos vartotojams sumas, ir pateikti rašytinį reikalavimą grąžinti nurodytą sumą į valstybės biudžetą. Nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, nevykdančiam prisiimtų įsipareigojimų ir negrąžinus Vyriausybės įgaliotos institucijos reikalavime nurodytos sumos per nurodytą terminą, kreipiamasi į teisimą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.“</p>	<p>dėl nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiksmų ar neveikimo, kurie buvo atlikti iki įsigaliojant Elektros energetikos įstatymo reikalavimui nepriklausomam elektros energijos tiekėjui turėti galiojantių prievolių įvykdymo užtikrinimą.</p>
23	<p><i>Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto nuostatų:</i></p>	
	<p>1. Teisės akto nuostata:</p> <p>1 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas.</p> <p>Pakeisti 31 straipsnio 1 dalį ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Garantinis elektros energijos tiekėjas garantinį tiekimą atlieka laikydamasis šių sąlygų:</p> <p>1) garantinis tiekimas vartotojui užtikrinamas, kai vartotojas, ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nepriklausomo tiekėjo nutraukiamos veiklos arba su vartotoju sudarytos elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimo gavęs nepriklausomo tiekėjo rašytinį ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą įspėjimą, per 2 savaites nuo šio pranešimo gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paašikėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės, – tokiais atvejais</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.384 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jeigu pagal sutartį abonentas yra fizinis asmuo – vartotojas, naudojantis energiją savo būtinoms reikmėms, tai sutartis laikoma sudaryta nuo vartotojo įrenginių prijungimo prie energijos tiekimo tinklų. Analogiška rašytinės sutarties neįpralomumo sąlyga atkartojama Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių sąlygų aprašo patvirtinimo“, 2 punkte. Teismų praktikoje taip pat vienodai aiškinama, kad energijos pirkimo-pardavimo sutartis su fiziniu asmeniu laikoma sudaryta konkludentiniais veiksmais pagal teisės aktais patvirtintas standartinės sąlygas, todėl nepivalo būti sudaroma raštu. Iš to seka, kad EEJ 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte</p>

vartotojų su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo-pardavimo arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis laikoma nutraukta. Garantinis tiekimas vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus, užtikrinamas persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi pagrindu. Buitiniams vartotojams garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojui, kuriam užtikrinamas garantinis tiekimas, nusprendusiam sudaryti elektros energijos pirkimo-pardavimo arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, garantinis tiekimas nutraukiamas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo garantiniams elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Garantinio tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus pažeidžiamus vartotojus. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, garantinis elektros energijos tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą garantinis elektros energijos tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki elektros energijos tiekimo nutraukimo dienos;“

Bendrovės komentaras:

Nebuitiniai vartotojai, su nepriklausomu tiekėju sudarę elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, kaip ir buitiniai vartotojai, neturi sudarę atskiros persiuntimo paslaugos sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi, dėl to šiuo klausimu turi būti traktuojami kaip buitiniai vartotojai.

Siūlomas pakeitimas:

„2. Garantinis elektros energijos tiekėjas garantinį tiekimą atlieka laikydamasis šių sąlygų:

1) garantinis tiekimas vartotojui užtikrinamas, kai vartotojas, ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nepriklausomo tiekėjo nutraukiamos veiklos arba su vartotoju sudarytos elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties, arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimo gavęs nepriklausomo tiekėjo rašytinį ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą įspėjimą, per 2 savaites nuo šio pranešimo gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar patikslėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės, – tokiais atvejais vartotojų su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo-pardavimo arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis laikoma nutraukta. Garantinis tiekimas vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus ir **nebuitinius vartotojus, su nepriklausomu tiekėju sudariusius elektros energijos pirkimo-**

numatyta sąlyga, kad garantinis tiekimas užtikrinamas pagal garantinio tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, gali būti taikoma tik buitiniams vartotojams, o nebuitinių vartotojų su garantiniu tiekėju tarpusavio santykiams turėtų būti grindžiami rašytine persiuntimo sutartimi ir negalėtų būti grindžiami sudaryti konkludentiniais veiksmais (tai yra pagal viešai skelbiamas sąlygas).

	<p>pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį, užtikrinamas persiuntimo paslaugos tiekimo sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi pagrindu. Buitiniams vartotojams ir nebutiniams vartotojams, su nepriklausomu tiekėju sudariusiems elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį, garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojui, kuriam užtikrinamas garantinis tiekimas, nusprendusiam sudaryti elektros energijos pirkimo-pardavimo arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, garantinis tiekimas nutraukiamas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo garantiniam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Garantinio tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus pažeidžiamus vartotojus. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, garantinis elektros energijos tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą garantinis elektros energijos tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki elektros energijos tiekimo nutraukimo dienos.”</p>	<p>pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį, užtikrinamas persiuntimo paslaugos tiekimo sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi pagrindu. Buitiniams vartotojams ir nebutiniams vartotojams, su nepriklausomu tiekėju sudariusiems elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį, garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojui, kuriam užtikrinamas garantinis tiekimas, nusprendusiam sudaryti elektros energijos pirkimo-pardavimo arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos tiekimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, garantinis tiekimas nutraukiamas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo garantiniam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Garantinio tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus pažeidžiamus vartotojus. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, garantinis elektros energijos tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą garantinis elektros energijos tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki elektros energijos tiekimo nutraukimo dienos.”</p>
24.	<p>AB „Ignitis gamyba“ 2022 m. spalio 4 d. raštas Nr. SD-422</p> <p>2. Teisės akto nuostata:</p> <p>7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 46 straipsnį 6–9 dalimis:</p> <p><...></p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Aiškinamajame rašte nurodyta, kad Projektas parengtas rengiant į nepriklausomo tiekėjo UAB „Perlas Energija“ veiksmus, kai buvo vienašališkai pakeistos su buitiniais vartotojais sudarytų sutarčių sąlygos. Atsižvelgiant į tai, Projektu siūloma sugriežinti nepriklausomo elektros energijos tiekimo leidimo išdavimo sąlygas, tarp kurių ir reikalavimą subjektams turėti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą buitiniams vartotojams patvirtinantį dokumentą, taip pat neturėti pradelstų skolinių įsipareigojimų, pradėtų nemokumo, bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūrų, turėti parengtą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) nustatytos formos nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų valdymo planą, turėti reikiamus vadybinius pajėgumus (reikiamus darbuotojus) nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklai vykdyti bei užtikrinti, kad nuosavas kapitalas būtų ne mažesnis negu 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio.</p> <p>Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte yra įtvirtintas proporcingumo principas, kurio turi būti vadovaujamasi teisėkūroje, reišskiantis, kad pasirinktos teisinio reguliavimo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Reikšmingai nepriklausomų tiekėjų naudai sumažinta minimali prievolių įvykdymo užtikrinimo suma – nuo 50 tūkst. Eur iki 2 tūkst. Eur (EEJ 46³ 4 dalies 1 punkto patikslinimas). Patikslintos nuostatos dėl nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų plano (parengtas rizikos planas turės būti atnaujinamas kartą per metus), tačiau toks planas reikalingas VERT vykdomos priežiūros instrumentas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad visiškai reguliavimo netaikymas nepriklausomiems tiekėjams, kurių pajamų dalis iš elektros tiekimo yra labai maža, galimai skatintų dirbtinai diferencijuoti veiklas, siekiant išvengti atsakomybės, įvykus projekte aprašytiems atvejams. Papildomai atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime išsakytą poziciją, kad proporcingumo principas reikėtų ir tai, kad „nustatytos teisinės priemonės turi būti būtinai proporcingos tikslams (tarp tikslų ir priemonių turi būti pusiausvyra) pasiekti“. Šiuo atveju tikslas yra patobulinti elektros energijos tiekėjų veiklą, kad elektros energijos tiekimas būtų patikimas tomis sąlygomis, kuriomis buvo susitarta, ir asmenims būtų kompensuojama, jei nepriklausomas tiekėjas tokių įsipareigojimų nebegali vykdyti, nepriklausomai nuo to, ar toks nepriklausomas tiekėjas elektros tiekimo veiklą vykdo pilna apimtimi ar tik neįymia dalimi. Manytina, kad pasiūlytas elektros tiekimo reguliavimas yra tinkama priemonė, stiekiant visuotinai svarbaus tikslo – tinkamos elektros energijos vartotojų teisių apsaugos.</p>

priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią našą, nevaržyti teisinių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. Bendrovės nuomone, Projektu siūlomas reglamentavimas turėtų būti taikomas tik tiems nepriklausomiems tiekėjams, kuriems elektros energijos nepriklausomo tiekimo veikla yra pagrindinė, o tiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie tiekia elektros energiją labai mažam skaičiui buitinių vartotojų, ši veikla sudaro labai mažą visų gaunamų pajamų dalį ir įsipareigojimai prieš buitinius vartotojus yra labai nedideli. Projekte siūlomas reglamentavimas nebus proporcingas ir sukels per didelę administracinę našą.

Bendrovės pagrindinė vykdoma veikla yra elektros energijos gamyba ir Lietuvos energetikos sistemos patikimumo bei tiekimo saugumo užtikrinimas, o pagal nepriklausomo tiekimo leidimą Bendrovė elektros energiją tiekia mažiau nei 10 buitinių vartotojų. Nepaisant to, tiek Bendrovei, tiek nepriklausomam tiekėjui, tiekiančiam elektros energiją, pvz. 100 000 buitinių vartotojų, bus taikomos vienodos Projekte nustatytos sąlygos ir reikalavimai.

Akreiptinas dėmesys, kad tiek Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, tiek Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme yra įvesta pareigų diferenciacija skirstomųjų tinklų operatoriams pagal jų dydį – aptarnaujantiems iki ir virš 100 000 vartotojų. Taip pat Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo, kuriuo kaip geria praktika buvo remtasi rengiant Projektą, 13 straipsnis diferencijuoja prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą pagal tai, ar asmuo yra vietinio turizmo kelionių organizatorius (1 dalis), ar išvykstamojo turizmo kelionių organizatorius (2 dalis).

Pažymėtina, kad administracinės naštos padidėjimas, Bendrovės atveju, ženkliai padidintų tiekiamos elektros energijos kainą buitiniams vartotojams. Bendrovės atveju, buitiniai vartotojai vidutiniškai sunaudoja po 100 kWh per mėnesį. Kaip nurodoma įstatymų projekto aiškinamajame rašte, minimalus Prievolių įvykdymo užtikrinimo įmokos dydis nepriklausomiems tiekėjams kas mėnesį galėtų siekti maždaug nuo 2 tūkst. Eur. Reikiamų vadybinių pajėgumų (reikiamų darbuotojų) nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklai vykdyti reikalavimo užtikrinimas įpareigotų Bendrovę priskirti bent ½ specialisto etato, skirto rizikų valdymo plano rengimui ir stebėsenai, įstatymų paketimuose nurodomų reguliarių ataskaitų rengimui ir teikimui Tarybai bei kitiems numatytiems darbams. Tokio specialisto samdymas kaštus galėtų padidinti dar apie 1 tūkst. Eur per mėnesį.

Atsižvelgiant į tai, bendros Bendrovės sąnaudos galėtų padidėti apie 3 tūkst. Eur. Tokios sąnaudos Bendrovės turimiems buitiniams vartotojams, darant prielaidą, kad jie vidutiniškai suvartoja po 100 kWh per mėnesį, elektros kainą padidintų apie 5 Eur/kWh. Net skaičiuojant 100-ai buitinių vartotojų, minėti kaštai elektros kainą padidintų apie 0,3 Eur/kWh, tad elektros kainos

	<p>padidėjimas neproporcingai išaugintų elektros kainas buitiniams vartotojams.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, bei remdamasi proporcingumo principu, Bendrovė prašo Projekte diferencijuoti nepriklausomus elektros energijos tiekėjus pagal jų, pvz. turimą buitinių vartotojų skaičių, arba gaunamą procentinę pajamų dalį nuo visų gaunamų pajamų (pvz. iki 1 proc.), arba į gamintojus, kurie turi nepriklausomo tiekimo leidimus, ir nepriklausomus tiekėjus, kurie patys elektros energijos gamybos nevykdo, ar kitus objektyvius kriterijus, kuriuos tenkinantiems subjektams nebūtų taikomi Projekte numatyti reikalavimai arba jie būtų švelnesni, palyginus su dabar numatytais, pvz., būtų atsisakyta reikalavimo teikti nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų valdymo planą.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>Nustatyti kriterijus, kuriuos tenkinantiems nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams būtų taikomi ne visi arba švelnesni reikalavimai, susiję su prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimu ar nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų valdymo plano teikimu Tarybai.</p>	
25	<p>4. Teisės akto nuostata:</p> <p>8 straipsnis. Įstatymo papildymas 46³ straipsniu</p> <p><...></p> <p>5. Nepriklausomas tiekėjas privalo užtikrinti, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo suma netaptų mažesnė, negu nustatyta šio straipsnio 4 dalyje. Jeigu nepriklausomo tiekėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo suma tampa mažesnė, negu nustatyta šio straipsnio 4 dalyje, nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo šioje dalyje numatytos aplinkybės atsiradimo, kreiptis į draudimo įmonę ar finansų įstaigą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos patikslinimo. Draudimo įmonė ar finansų įstaiga ne vėliau kaip per 4 darbo dienas nuo nepriklausomo tiekėjo kreipimosi dienos priima sprendimą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos patikslinimo. Nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nepriklausomo tiekėjo kreipimosi į draudimo įmonę ar finansų įstaigą dienos privalo pateikti Tarybai prievolių įvykdymo užtikrinimą ir prievolių įvykdymo užtikrinime nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą pagrindžiančius dokumentus.</p> <p>Bendrovės komentaras:</p> <p>Elektros energetikos įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja <u>elektros energijos vartotojų, elektros energijos rinkos dalyvių, tinklų operatorių ir valstybinį elektros energetikos sektoriaus reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę vykdančių institucijų tarpusavio santykius</u> veiklos, asmens duomenų ir privatumo apsaugos bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo srityse.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Analogiška nuostata yra veikiančiame Turizmo įstatyme, jau yra tokios nuostatos taikymo praktika. Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos draudikų asociacija pastabų dėl šios nuostatos nepateikė.</p>

	<p>Pažymėtina, kad draudimo įmonės ar finansų įstaigos nėra elektros energetikos sektoriaus dalyviai, kurių veiklą galėtų reguliuoti Elektros energetikos įstatymas, todėl atitinkami įpareigojimai draudimo įmonėms ar finansų įstaigoms turi būti reglamentuoti šių subjektų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad nepriklausomas tiekėjas ne dėl nuo jo priklausomų priežasčių gali neįvykdyti siūlomo įtvirtinti įpareigojimo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kreipimosi į draudimo įmonę ar finansų įstaigą dienos pateikti Tarybai prievolių įvykdymo užtikrinimą ir prievolių įvykdymo užtikrinime nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą pagrindžiančius dokumentus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlytina šį įpareigojimą susieti ne su kreipimosi į draudimo įmonę ar finansų įstaigą diena, bet su sprendimo iš draudimo įmonės ar finansų įstaigos gavimo diena, o patį įpareigojimą draudimo įmonei ar finansų įstaigą įtvirtintų šių subjektų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>5. Nepriklausomas tiekėjas privalo užtikrinti, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo suma netaptų mažesnė, negu nustatyta šio straipsnio 4 dalyje. Jeigu nepriklausomo tiekėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo suma tampa mažesnė, negu nustatyta šio straipsnio 4 dalyje, nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo šioje dalyje numatytos aplinkybės atsiradimo, kreiptis į draudimo įmonę ar finansų įstaigą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos patikslinimo. Draudimo įmonė ar finansų įstaiga ne vėliau kaip per 4 darbo dienas nuo nepriklausomo tiekėjo kreipimosi dienos priima sprendimą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos patikslinimo. Nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 5 1 darbo dienas dieną nuo draudimo įmonės ar finansų įstaigos sprendimo dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos patikslinimo gavimo nepriklausomo tiekėjo kreipimosi į draudimo įmonę ar finansų įstaigą dienos privalo pateikti Tarybai prievolių įvykdymo užtikrinimą ir prievolių įvykdymo užtikrinime nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą pagrindžiančius dokumentus.</p>
26)	<p>Lietuvos nepriklausomų elektros tiekėjų asociacijos 2022 m. spalio 3 d. raštas</p> <p>2. Pirma. Projekte yra numatomas papildomas reikalavimas nepriklausomiems tiekėjams pateikti draudimo įmonės ar finansų įstaigos išduotą prievolių įvykdymo užtikrinimą buitininių vartotojų nuostoliams kompensuoti, kurio suma būtų didžiausia iš šių sumų: <...></p> <p>5. Pažymime, kad šis papildomas reikalavimas yra numatomas visiems nepriklausomiems tiekėjams, nepriklausomai nuo to, ar jie siūlo vartotojams biržos kainos planus ar fiksuotos kainos planus. Pažymime, kad elektros energijos rinkoje mažiesiems nepriklausomiems tiekėjams (UAB „EGTO energija“, MB Birštono Elektra), kurie ketina siūlyti vartotojams tik biržos kainos planus šie reikalavimai yra neproporcingai dideli, iš esmės pablogina</p>

Neatsižvelgta

Skaičiuojama už praėjusius 3 mėnesius. Nėra poreikio prognozuoti išpareigojimų į ateiť, to realiai ir nereiks daryti.

Negalima nustatyti skirtingų sąlygų su birža susietiems ir fiksuotos kainos planams. Tokiu atveju iš viso išnyks fiksuoti planai arba ženkliai didės jų kainos, nes visi nepriklausomi tiekėjai orientuosis kur paprastesnės sąlygos jų veiklai.

jų galimybės teikti paslaugas ir riboja jų galimybes konkuruoti elektros energijos tiekimo rinkoje.

6. Pagal biržos kainos planus, galutinę elektros energijos tiekimo kainą sudaro elektros biržos kaina, prie jos pridedant nepriklausomo tiekėjo aptarnavimo kainą ir valstybės reguliuojamos kainos dalis. Atitinkamai, nepriklausomo tiekėjo, teikiančio paslaugas pagal biržos planus, prievolių užtikrinimo dydis turėtų būti vertinamas ir skaičiuojamas atsižvelgiant **tik į nepriklausomo tiekėjo aptarnavimo kainos dydį**, o ne bendrą elektros energijos kainą. Atkreipiamė dėmesį, kad dėl valstybės reguliuojamos kainos dalies už elektros energijos paskirstymą garantiją turėtų teikti ne nepriklausomas tiekėjas, kuris net nedalyvauja šios esminės elektros energijos kainos dedamosios dalies nustatyme, o subjektas, kuris dalyvauja nustatant šią valstybinės kainos dalį, t. y. ESO.

7. Tiekiant elektros energiją vartotojams pagal biržos planą, vartotojas moka už elektrą pagal tai, kokia yra elektros kaina biržoje, prie šios kainos pridedant valstybės reguliuojamos kainos dalį ir nepriklausomo tiekėjo aptarnavimo kainos dalį. Nepriklausomas tiekėjas gali nustatyti ir daryti įtaką tik jo aptarnavimo kainos dydžiui (tiekėjo maržai), bet ne galutinei elektros energijos kainai. Taigi skirtumas, kurį valstybė kompensuotų vartotojui, jei nepriklausomas tiekėjas galimai neįvykdytų savo pareigų vartotojams turėtų būti apskaičiuojamas tik kaip skirtumas tik tarp nepriklausomo tiekėjo maržos ir garantinio tiekimo taikomo papildomo koeficiento (dabar 1,25, planuojamas 1,15).

8. Prievolių užtikrinimo dydžio nepriklausomam tiekėjui, kuris vartotojams siūlo tik elektros tiekimo paslaugas pagal planą, susietą su birža, skaičiavimas nuo galutinės atitinkamo mėnesio elektros kainos yra neproporcingas. Toks reguliavimas sudarytų perteklinę finansinę naštą mažiesiems nepriklausomiems tiekėjams daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti ir iš esmės suvaržytų jų galimybes konkuruoti.

9. Pabrėžiame, kad niekas negali prognozuoti elektros kainos biržoje pokyčių, to negali numatyti ir jokia valstybinė institucija. Jei nepriklausomų tiekėjų prievolių užtikrinimo dydis būtų skaičiuojamas nuo galutinės elektros energijos kainos vartotojui, ženkliai išaugus elektros kainai biržoje, taip pat išaugtų ir nepriklausomo tiekėjo prievolių užtikrinimo dydis, kas iš esmės padidintų nepriklausomo tiekėjo prisimamas verslo rizikas.

10. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, manome, kad prievolių užtikrinimo dydis nepriklausomiems tiekėjams turėtų būti nustatomas pagal tai, ar nepriklausomas tiekėjas siūlo fiksuotus tiekimo planus ar biržos kainos planus. Taip pat, **tiekiėjams, kurie siūlo tik planus, susietus su elektros kaina biržoje, prievolių užtikrinimo suma turėtų būti skaičiuojama tik pagal nepriklausomo tiekėjo aptarnavimo kainos dydį, o ne pagal galutinę elektros energijos kainą.**

AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2022 m. spalio 4 d. raštas Nr. 22KR-SD-9629

Dėl EĮ nuostatų:

27	<p>1. Bendrovės komentarai:</p> <p>Dėl susidariusių neprognozuotų ekonominių aplinkybių ir situacijos tarptautinėse ir regioninėse energijos išteklių rinkose 2022 m. gegužės 12 d. Seimo priimtu Energetikos įstatymo pakeitimu Nr. XIV-1094 buvo siekiama skubiai pakeisti galiojantį teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus, išvengti ženkliaus energijos išteklių (elektros energijos ir gamtinių dujų) kainų augimo buitiniams vartotojams ir gyventojų energetinio skurdo rodiklių blogėjimo. Tuo tikslu įstatymų leidėjas numatė, kad vartotojams kompensuojama ta kainos dalis, kuri susijusi su elektros energijos tiekimo (įskaitant reguliacinius skirtumus) veikla.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad situacija energijos išteklių rinkose neturi tendencijos reikšmingai keistis, manytina, kad siekiant tų pačių tikslų įstatymas turėtų numatyti platesnes dalinio kainų kompensavimo galimybes, tai yra apimti ir infrastruktūrinių kaštų (šiuo metu operatorius patiria reikšmingus elektros energijos įsigijimo kaštus technologinių sąnaudų forma) dalį.</p> <p>Siekiant, kad prireikus būtų operatyviai priimami Vyrtaisybės sprendimai dėl kompensacijų nustatymo, siūloma įstatyme įtvirtinti galimybę valstybės biudžeto lėšomis padengti ir perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus paslaugos kainos dalį.</p> <p>Siūlomas pakeitimas:</p> <p>„2. Pakeisti 19² straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą dalinį kompensavimą sudaro:</p> <p>1) suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimas;</p> <p>a) papildomos dedamosios prie elektros energijos persuntimo paslaugos kainos kompensavimas;</p> <p>b) elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas;</p> <p>c) perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus paslaugos kainos dalies kompensavimas.</p> <p>2) suvartotų gamtinių dujų dalies kainos kompensavimas:</p> <p>a) papildomos dedamosios prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos kompensavimas;</p> <p>b) gamtinių dujų tiekimo kainos, susijusios su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Diskusijose su AB „Energinės skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) ir VERT nuspręsta, kad nėra poreikio tikslinti 19² straipsnio 2 dalies nuostatų.</p>
28	<p>UAB „EGTO energija“ 2022 m. spalio 4 d. raštas</p> <p>1. Projekto Nr. 22-13243 „Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo NR. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymas“ 9 str. 6 dalyje numatoma, kad „Nepriklausomi tiekėjai, kuriems licencija ar leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiklą išduotas iki šio įstatymo įsigaliojimo ar šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, privalo iki 2023 m. gegužės 1 d. atitikti šio įstatymo 2, 7 ir 8 straipsnių reikalavimus ir šio įstatymo nustatyta tvarka gauti naują leidimą vykdyti nepriklausomo</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas formuojamoje praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad „<...> Konstitucijoje įtvirtintos vertybės sudaro darnią sistemą, tarp jų yra pusiausvyra. Konstitucijos saugomų vertybių sandūroje būtina rasti sprendimus, užtikrinančius, kad nė viena iš tokių vertybių nebus paneigta ar nepagrįstai apribota. Kitaip būtų pažeista Konstitucijos saugomų vertybių pusiausvyra, konstitucinis atviros, darnios pilietinės visuomenės imperatyvas, konstitucinis teisinės valstybės principas“ (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d. nutarimas, 2003 m. kovo 4 d. nutarimas). Taigi kiekvieną</p>

	<p>elektros energijos tiekimo veiklą.“ Šio projekto 9 str. 7 dalyje yra numatoma: „Jeigu nepriklausomi tiekėjai iki šio straipsnio 6 dalyje nustatyto termino neužtikrina atitiktis šio įstatymo reikalavimams, jų licencijos ar leidimai netenka galios 2023 m. gegužės 1 d.“</p> <p>Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Tiekėjui buvo suteiktas leidimas vykdyti nepriklausomo tiekėjo veiklą ir tiekėjas ne tik turi leidimą vykdyti tiekėjo veiklą, bet ir ją realiai vykdo. Numatomas įstatymų leidėjo reikalavimas atitikti vykdančiam veiklą tiekėjui projekto 2 str. 2 dalyje numatomus reikalavimus, kurie yra griežtinami ir juos neatitikus naikinti tiekėjo licenciją verstis licencijoje numatyta veikla pažeidžia tiekėjo teisėtų lūkesčių, teisinio saugumo principą ir teisės principus. Griežtinami reikalavimai galioja atgal ir tuo būdu blogina tiekėjo padėtį, nes tiekėjas, prisiimdamas rizikas pilnai pasitikėję, kad valstybė laikysis savo įsipareigojimo, išduodama licenciją, leisti vykdyti nepriklausomo tiekėjo veiklą, nekeldama papildomų esminių reikalavimų, tokių kaip prievolių įvykdymo užtikrinimą, kas iš esmės blogina „mažą“ tiekėjo padėtį kitų rinkos dalyvių atžvilgiu. Tiekėjas siūlo, kad reikalavimas tiekėjui, turinčiam licenciją ir vykdančiam veiklą atitikti naujus sugriežtintus reikalavimus ir juos neatitikus, licencijos naikinimas, nebūtų taikomas nepriklausomiems tiekėjams, turintiems licencijas ir vykdančioms nepriklausomą elektros energijos tiekimo veiklą.</p>
29.	<p>2. Projekto Nr. 22-13243 8 str. 4 dalyje 2 punkte yra numatoma prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos apskaičiavimo tvarka: „Apskaičiuojant šią pajamų sumą nepriklausomo tiekėjo taikytą galutinę elektros energijos kainą buitiniams vartotojams padauginama iš šių vartotojų suvartoto elektros energijos kiekio“. Skirtingi tiekėjai siūlo skirtingus elektros energijos tiekimo planus vartotojams: tiek fiksuotus, tiek susijusius su elektros energijos kaina Nord Pool elektros biržoje. Pastaryjų planų galutinę kainą sudaro elektros biržos kaina Nord Pool elektros biržoje plius tiekėjo aptarnavimo dalis plius valstybės reguliuojamos dalys. Reguluojamos valstybės dalys yra privalomos visiems buitiniams vartotojams nepriklausomai, kas jiems tiekia elektros energiją, ir neturi reikšmės, ar tiekėjas nutraukė sutartį, ar nevykdo įsipareigojimų ir pan. Elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo buitiniams vartotojams sutartyje tiekėjo įsipareigojimas liečia tik elektros energijos tiekimo kainą. Tiek garantiniame tiekime, tiek ir vartotojas Tiekėjui, tiekiant elektrą pagal tiekimo planą, susietą su elektros energijos kaina biržoje, moka pagal elektros energijos kainą biržoje atitinkamą mėnesį. Todėl galimai vartotojo pažeistos teisės, t. y. jo pagal sutarties sąlygas sutarta elektros kainos dalis liečia tik tiekėjo aptarnavimo dalį (tiekėjo maržą), t. y. skirtumas gali būti kompensuojamas tik tarp tiekėjo maržos ir garantinio tiekimo taikomo papildomo koeficiento (dabar 1,25, planuojamas 1,15). Todėl prievolių užtikrinimo sumos apskaičiavimas nuo galutinės elektros</p>

Konstitucijos saugomą vertybę, principą reiktų vertinti sistemiskai. Teisinėje valstybėje yra aktualus ne tik teisėtų lūkesčių principas, bet ir lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai. Nustačius, kad vieni nepriklausomi tiekėjai gali veikti pagal anksčiau nustatytus reikalavimus, jie bus diskriminuojami naujų nepriklausomų tiekėjų atžvilgiu ir jų atžvilgiu turės konkurencinį pranašumą, kadangi naujiems nepriklausomiems tiekėjams bus taikomi viso naujojo reguliavimo reikalavimai.

Be to, įstatymų leidėjo nustatytas reguliavimas nesuponuoja neriboto jo galiojimo arba teisės teisėkūros subjektui keisti įtvirtintas teisės normas apribojimo. Šiuo atveju siūlomas reguliavimas buvo padikuotas visuomenės poreikio turėti patikimą elektros energijos tiekimą ir jį užtikrinančias priemones. Siekiant derinti visuomenės ir nepriklausomų tiekėjų lūkesčius, taip pat siekiant išvengti neigiamos situacijos rinkoje, kai pripažįstami tik vienos grupės interesai ir kartu neigiami kitų grupių interesai, Projekte pasirinkta įtvirtinti protingą terminą, per kurį nepriklausomi tiekėjai galėtų susipažinti su nauju reguliavimu, pasinaudoję jam ir taikyti jį nuo nustatytos datos.

Neatsižvelgta

Žr. komentarus į Lietuvos nepriklausomų elektros tiekėjų asociacijos pastabas Nr. 2, 5-10.

	<p>energijos kainos buitiniams vartotojams neatitinka neįvykdyto įsipareigojimo proporcingumo principo lyginant su galutine elektros energijos kaina. Remiantis aukščiau išdėstytu, siūlytina skaičiuojant prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą, atsižvelgti ne į galutinę kainą, o į elektros energijos tiekimo kainą ir diferencijuoti skaičiavimą tiekėjams, tiekiantiems elektros energiją pagal fiksuotus planus ir pagal planus, susietus su elektros energijos kaina elektros biržoje.</p> <p>Atsižvelgdamas į aukščiau pateiktus argumentus, tiekėjas nepitaria projekto Nr. 22-13243 „Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. viii-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsnių įstatymas“ 2 str. 2 dalyje, 7 str., 8 str., 9 str. 6 ir 7 dalyje įtvirtintoms nuostatomis ir atitinkamai projekto Nr. 22-13244 „Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas“ 2 str. nuostatomis ir prašo atsižvelgti į pateiktus pasiūlymus.</p>
30	<p>Lietuvos verslo konfederacijos 2022 m. spalio 4 d. raštas Nr. 21-208VK</p> <p>1.1.LVK nuomone, Įstatymo pakeitimų projektais siūlomas teisinis reguliavimas yra neaiškus ir neatitinkantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytų teisėkūros principų, numatančių, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Taip pat Įstatymo pakeitimų projektuose yra numatoma, jog tam tikri pakeitimai turės poveikį iki Įstatymo pakeitimų projektų įsigaliojimo įvykiams aplinkybėms, t.y. numatoma atsakomybė už veiksmus įvykius iki Įstatymo pakeitimų projektų įsigaliojimo, kas prieštarauja bendrajam teisės principui <i>lex retro non agit</i> (įstatymas neturi grįžtamąsios galios).</p> <p>Teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas, kurie yra neatsiejami Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementai, suponuoją valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, vykdyti prisiimtus įsipareigojimus asmeniui. Neuztikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (žr. <i>LR Konstitucinio Teismo 2015 m. birželio 16 d. nutarimas, priimtas byloje Nr. KT19-N12/2015</i>). Asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus, neprieštaraujančius Konstitucijai, įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos (žr. <i>LR Konstitucinio Teismo 2016 m. vasario 2 d. nutarimas, priimtas byloje Nr. KT6-N3/2016</i>). LR Konstitucinis Teismas savo priimuose nutarimuose ne kartą konstatavo, kad konstitucinis teisėtų lūkesčių apsaugos principas įpareigoja užtikrinti jurisprudencijos tęstinumą ir reguliavimo pataisomis nepanacigti asmens įgytų teisių, teisėtų interesų ir teisėtų lūkesčių (žr. <i>LR KT 2005 m. rugpjūčio 23 d. nutarimas, priimtas byloje Nr. 19/02</i>).</p>
	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas formuojamoje praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad „<...> Konstitucijoje įtvirtintos vertybės sudaro darnią sistemą, tarp jų yra pusiausvyra. Konstitucijos saugomų vertybių sandūroje būtina rasti sprendimus, užtikrinančius, kad nė viena iš tokių vertybių nebus paneigta ar nepagrįstai apribota. Kitaip būtų pažeista Konstitucijos saugomų vertybių pusiausvyra, konstitucinis atviros, darnios pilietinės visuomenės imperatyvas, konstitucinis teisinės valstybės principas“ (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d. nutarimas, 2003 m. kovo 4 d. nutarimas). Taigi kiekvieną Konstitucijos saugomą vertybę, principą reiktų vertinti sistemškai. Pažymėtina ir tai, kad įstatymų leidėjo nustatytas reguliavimas savaime nereikia, kad jis turi galioti neribotą laiką, taip pat nereikia, kad teisėkūros subjektas praranda teisę keisti įtvirtintas teisės normas. Šiuo atveju siūlomas reguliavimas buvo padiktuos visuomenės poreikio turėti patikimą elektros energijos tiekimą ir jį užtikrinančias priemones. Siekiant derinti visuomenės ir nepriklausomų tiekėjų lūkesčius, taip pat siekiant išvengti neigiamos situacijos rinkoje, kai pripažįstami tik vienos grupės interesai ir kartu neigiami kitų grupių interesai, Projekte pasirinkta įtvirtinti protingą terminą, per kurį nepriklausomi tiekėjai galėtų susipažinti su nauju reguliavimu, pasirošti jam ir taikyti jį nuo nustatytos datos.</p> <p>Dėl siūlymo įstatyme įtvirtinti Vyriausybės įgalios institucijos pareigą kreiptis į teisimą dėl nepriklausomam tiekėjui išmokėtų sumų sumokėjimo į valstybės biudžetą, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Civilinio proceso kodeksas ir šandien dienai nedraudžia suinteresuotai institucijai pateikti reikalavimą (kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teisimą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas), taigi Projekte siūloma įtvirtinti teisės norma iš esmės nelaikytina naujo teisinio reguliavimo taikymu atgaline tvarka, – iš esmės tai siūlymas detalizuoti šandien egzistuojančią teisę, nustatant tinkamą kreiptis su reikalavimu asmenį ir sąlygas, kurioms esant jam kyla pareiga kreiptis dėl išmokėtų sumų sumokėjimo.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys ir į kitą Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime nurodytą aspektą, t. y., kad „teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų</p>

31	<p>Šiuo atveju, Įstatymo pakeitimų projektuose yra numatoma, kad tam tikros nuostatos įsigalioja nedelsiant ir jos bus taikomos nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiksmams ar neveikimui, atlikimais 2022 metais („Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Energetikos įstatymo 19³ straipsnio 1 dalies nuostata dėl dalinio kompensavimo dydžio apskaičiavimo būtiniam elektros energijos vartotojams, kuriems užtikrinamas nepriklausomas elektros energijos garantinis tiekimas dėl to, kad jų pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų teikti elektros energiją sutartomis su elektros energijos vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, taikoma iki 2022 m. gruodžio 31 d., jeigu pirmiau nurodyti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo veiksmams ar neveikimams atlikti 2022 metais.“), t. y. dar iki Įstatymo pakeitimų projektų patvirtinimo ir įsigaliojimo.</p> <p>LR Konstitucinis Teismas 2007 m. lapkričio 29 d. nutarime konstatavo, kad su konstituciniu teisinės valstybės principu yra susijęs principas <i>lex retro non agit</i>, pagal kurį teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį ir nелеidžiamas teisės aktų galiojimas atgaline tvarka, nebent būtų palengvinama teisės subjektų padėtis, kartu nepakenkiant kitiems teisės subjektams (<i>lex benignior retro agit</i>). Nei įstatymu, nei poįstatyminiais aktais negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų įsiterpta į jau pasibaigusius teisinius santykius. Tokiu reguliavimu, kuriuo teisės normos galėtų būti pakeistos, kai reguliuojami santykiai jau yra baigti, būtų sudarytos prielaidos paneigti asmenų teisėtus lūkesčius, teisinį tikrumą ir teisinį saugumą, konstitucinį teisingumo principą. Šiuo atveju, atsakomybės už veiksmus, atliktus dar iki Įstatymo pakeitimų projektų priėmimo ir įsigaliojimo (t. y. grąžinti kompensavimo būtiniam elektros energijos vartotojams sumas į valstybės biudžetą dėl įsipareigojimų vartotojams nevykdymo iki Įstatymo pakeitimų projektų įsigaliojimo), nustatymas akivaizdžiai prieštarauja teisėtų lūkesčių, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, konstitucinio teisingumo principams.</p>	<p>galiojimas atgal nелеidžiamas (<i>lex retro non agit</i>).“ Taigi kalbant apie minėtą principą, akcentuotinas formuluojamos naujos elgesio taisyklės taikymas į ateitį, bet ne prielaidos, turėjusios įtakos jos atsiradimui, t. y. teisėkūros subjektas šiuo atveju išlaiko konstitucinį principą, siūlydamas nustatyti, kad nuo įstatymo įsigaliojimo iki tam tikros datos ateityje yra taikomas siūlomas reguliavimas, jeigu buvo įvardytos sąlygos.</p>
	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Mechanizmas aiškus ir tikslus, kalbama apie garantinio tiekimo kompensavimą. Tai skirtumas tarp galutinės garantinio tiekimo kainos su PVM ir kainos, žemiau kurios kompensavimas netaikomas, tačiau toks dydis negali būti didesnis nei 60 proc. galutinės elektros energijos kainos. Būtinis vartotojas, nepriklausomai nuo to, kuriuo planu naudojasi, nepriklausomam tiekėjui moka visą galutinę kainą. Šiuo atveju tik nepriklausomo tiekėjo maržos dydis neturi jokios įtakos apskaičiuotos kompensacijos dydžiui.</p>	

	<p>elektros energijas vartojimo iprocius ir pan. Atitinkamai, LVK nuomone, kompensavimo dydžio apskaičiavimo mechanizmas elektros energijas vartotojams turētu būtī tikslinamas.</p>	
32	<p>Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2022 m. spalio 5 d. raštas Nr. R2-(E)-6117</p> <p>Neatsižvelgta</p> <p><i>1. Dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo.</i></p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymo projekte (toliau – EEĮ projektas) – numatoma nustatyti griežtesnius reikalavimus asmenims, siekiantiems gauti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą. Jeigu elektros energija bus tiekama buitiniams vartotojams, EEĮ projekte numatyta, kad toks nepriklausomas elektros energijos tiekėjas (toliau – nepriklausomas tiekėjas) privalės turėti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą buitiniams vartotojams patvirtinanti dokumentą – draudimo įmonės išduotą prievolių įvykdymo laidavimo draudimą, finansų įstaigos išduotą finansinę garantiją ar finansinį laidavimą (toliau – prievolių įvykdymo užtikrinimas). EEĮ projekte nurodoma, kad prievolių įvykdymo užtikrinimu buitiniams vartotojams bus iš dalies kompensuojami nuostoliai, jeigu nepriklausomas tiekėjas, neįvykdys savo prievolių arba jas įvykdys netinkamai. EEĮ projektu siūloma pavesti Tarybai būti prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėja.</p> <p>Taryba, susipažinusi su EEĮ projekto nuostatomis, nesutinka su EEĮ projekto rengėjų siūloma nuostata, kad Tarybai būtų priskirta prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo funkcija. Taryba atkreipia dėmesį, kad toks siūlymas prieštarauja galiojančiai Europos Sąjungos praktikai – prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo funkcijos (ar panašios funkcijos) nevykdo nei vienas Europos Sąjungos šalių energetikos sektoriaus reguliuotojas, nes tai nėra energetikos sektoriaus ekonominio reguliuotojo kompetencija.</p> <p>Taryba pažymi, kad EEĮ projekto 46³ straipsnio 10 dalies nuostata, numatančią, kad buitinis vartotojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Tarybos informacijos apie prašymų dėl žalos atlyginimo pateikimą ir nagrinėjimą paskelbimo dienos turi kreiptis į Tarybą, o prievolių įvykdymo užtikrinimo suma Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka proporcingai pagal elektros energijos suvartojimą padalinama visiems į Tarybą besikreipusiems buitiniams vartotojams įgyvendinti Tarybai būtų techniškai neįmanoma, nes Taryba nerenka bei nekaupia duomenų apie 1,8 mln. vartotojų elektros energijos suvartojimą, kadangi atlikti tokių veiksmų Tarybos neįpareigoja jokie teisės aktai, be kita ko Taryba tokių veiksmų atlikimui neturi techninių galimybių, taip pat neturi ir galimybės apdoroti dešimčių tūkstančių vartotojų prašymų, jeigu tokie prašymai būtų pateikti. Ekonominiam reguliuotojui nebūdingų pajėgumų ir kompetencijų sukūrimo Taryboje kaštai būtų analogiški naujos institucijos sukūrimui, nebūdingos reguliuotojui funkcijos kūrimas trikdytų energetikos sektoriaus ekonominio</p>	<p>Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėja pagal Turizmo įstatymą) taip pat nerenka informacijos ir apie visus turistus su jų kontaktais, anksčiau tokios informacijos nerinko ir Turizmo departamentas. Visų 1,6 mln. elektros energijos buitinių vartotojų suvartojimas VERT ir nėra reikalingas. Dar labiau nesuprantama, kaip tokiems subjektams, atsakingais už vartotojų teisėtų interesų apsaugą, galėtų būti kokios nors įmonės, pvz. ESO ir t.t., nes jokie kiti teisės aktai jiems nesuteikia tokios kompetencijos. Čia nereikia turėti visos duomenų bazės, kreipsis konkretūs vartotojai su savo reikalavimais.</p>

reguluotojo darbą, darytų žalą elektros energetikos sektoriui ir kainuotų valstybės biudžetui nepateisinamai daug lėšų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Taryba yra Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomeninius santykius energetikos sektoriuje, numatyta nacionalinė reguliavimo institucija, kurios veiklos pagrindai, principai bei funkcijos yra nustatyti Europos Sąjungos teisės aktuose – 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, Europos Parlamento ir Tarybos 2009 m. liepos 13 d. direktyvoje 2009/73/EB, 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Direktyva) bei nacionaliniuose teisės aktuose – Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ir šakiniuose, atitinkamus energetikos sektorius reglamentuojančiuose, teisės aktuose. Europos Parlamento ir Tarybos 2009 m. liepos 13 d. direktyvos 2009/73/EB 8 skyriaus 39 straipsnio 4 dalyje, Direktyvos 57–59 straipsniuose įtvirtinti nacionalinių reguliavimo institucijų veiklos principai, kuriais remdamosi valstybės narės turi garantuoti nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą nuo viešojo sektoriaus institucijų ir privataus sektoriaus interesų / instrukcijų, kaip vieną iš būdų, užtikrinančių nepriklausomą energetikos sektoriaus reguliavimo institucijų sprendimų priėmimą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Direktyvos 57 straipsnyje įtvirtintas reguliavimo institucijų nepriklausomumo principas. Direktyvos 57 straipsnio 4 dalies b punkte nustatyta, kad reguliavimo institucija privalo turėti visus būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kurių jai reikia efektyviai ir veiksmingai vykdyti savo pareigas ir naudotis įgaliojimais, o šios dalies c punkte nustatyta, kad reguliavimo institucija privalo turėti atskirus metinius biudžeto asignavimus ir ji galėtų savarankiškai įgyvendinti paskirtą biudžetą. Atitinkamai prieš tai minėtos funkcijos priskyrimas neatitiktų reguliavimo institucijų nepriklausomumo principo.

Todėl Taryba primygtinai siūlo Ministerijai peržiūrėti EEI projekto nuostatą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo ir siūlo EEI projekte nustatyti, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėju būtų paskirtas ūkio subjektas, kuris jau šiuo metu turi technines ir organizacines priemones rinkti ir kaupti duomenis apie vartotojų elektros energijos suvartojimą ir gali prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo funkciją pradėti vykdyti per trumpiausią įmanomą laiką ir su mažiausiomis įmonėmis sąnaudomis.

Tarybos nuomone, toks paskirtasis prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjas turėtų būti AB „Energinės skirstymo operatorius“, nes AB „Energinės skirstymo operatorius“ jau šiuo metu disponuoja techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis, kurios reikalingos tam, kad rinkti ir kaupti duomenis apie vartotojų elektros energijos suvartojimą, administruoti

	<p>virtotojų kompensacijų prašymus. AB „Energijos skirstymo operatorius“ šiuo metu turimų resursų ir kompetencijų plėtra ir adaptavimas prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėjo funkcijai vykdyti neabejotinai būtų efektyviau, nei kurti naujus pajėgumus ir kompetencijas institucijoje, kurioje jokių tokių funkcijų būtinų pajėgumų ir kompetencijų niekada nėra buvę.</p>
33.	<p><i>II. Dėl elektros energijos garantinio tiekimo kainodaros</i></p> <p>Atsižvelgdama į tai, kad įstatymų projektais numatomi pakeitimai, susiję su elektros energijos garantinio tiekimo paslauga, Taryba siūlo peržiūrėti elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos nustatymo kainodarą, numatytą Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte, ir šią kainodarą formuoti atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų operatoriaus faktiškai patiriamas elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos sąnaudas (įskaitant ir elektros energijos įsigijimą). Pažymėtina, kad vidutinė elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos (nevertinant elektros energijos įsigijimo sąnaudų) kaina 2016–2021 metų laikotarpiu nesiekia 1 ct/kWh. <i>Nord Pool</i> elektros energijos biržoje vidutinis elektros energijos kainų svyravimas 2022 m. sausio – rugpjūčio mėn. sudaro apie 4,77 ct/kWh, o vidutinė šio laikotarpio elektros energijos kaina elektros energijos biržoje sudaro 20,65 ct/kWh – tai reiškia, kad sąnaudoms, susidariusioms dėl elektros energijos kainų svyravimo, kurias lemia šiuo metu Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 dalyje numatyta elektros energijos garantinio tiekimo kainodara, padengti reikalingas 1,25 koeficientas. Akreiptinas dėmesys, kad esant dideliems elektros energijos kainų svyravimams, išlieka rizika, kad energijos skirstomųjų tinklų operatorius negalės pasidengti dalies elektros energijos garantinio tiekimo sąnaudų, susijusių su elektros energijos įsigijimu. Taip pat pažymėtina, jog tuo atveju, jeigu būtų paliekamas galioti šiuo metu Elektros energetikos įstatyme numatytas elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos kainos apskaičiavimo principas (naudojant praėjusio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje) ir mažinant taikomą koeficientą, tikėtina, būtų nepadengta dalis sąnaudų, susijusių su elektros energijos įsigijimu, ir jos atitinkamai turėtų būti dengiamos per skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir siekiant elektros energijos garantinio tiekimo kainą formuoti artimą faktiškai patiriamoms skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros energijos garantinio tiekimo sąnaudoms ir tuo pačiu užtikrinti, jog garantiniame tiekime nesusidarytų nuostoliai, kurie būtų perkeltami persiuntimo paslaugos gavėjams, Taryba siūlo pakeisti Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir numatyti, kad elektros energijos garantinio tiekimo kaina galėtų būti apskaičiuojama, taikant vidutinę einamojo ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje, siekiant išvengti susidarancių tarp skirtingų mėnesių elektros įsigijimo kainų skirtumo. Taip pat siekiant</p>
	<p>Neatsižvelgta</p> <p>EEJ 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte butiniams vartotojams siūloma mažinti iki šiol taikomą 1,25 koeficientą vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, – siūloma nustatyti 1,15 koeficientą. Nebutiniams vartotojams siūlytina palikti šiuo metu galiojantį koeficientą (1,25).</p> <p>ESO garantinio tiekimo sąnaudas sudaro šios sąnaudos: a) elektros energijos įsigijimas biržoje Nord Pool; b) elektros energijos kainų skirtumas tarp einamojo ir praėjusio mėnesio biržos Nord Pool kainų; c) elektros energijos kainų skirtumas dėl netolygaus valandinio vartojimo; d) elektros energijos balansavimas; e) elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos (administracinės) sąnaudos.</p> <p>Pagal ESO pateiktą informaciją, sąnaudomis grįstas garantinio tiekimo veiklos koeficientas remiantis 2021–2022 m. duomenimis sudaro 1,141–1,147. Atsižvelgiant į tai, butiniams vartotojams ir siūloma taikyti ESO sąnaudomis grįstą 1,15 dydžio koeficientą, kuris leistų butinių vartotojų atvejų garantiniams tiekėjui pasidengti būtinąsias šios veiklos sąnaudas. Nebutiniams vartotojams siūlytina palikti šiuo metu taikomą garantinio tiekimo koeficientą 1,25, kadangi minėti vartotojai iš nepriklausomų tiekėjų elektros energiją dažniausiai perka principu elektros energijos rinkos (biržos) kaina plius marža, skirtingai nei butiniai vartotojai, kurie dažniausiai turi fiksuotos elektros energijos kainos planus. Jei butiniams vartotojams būtų pritaikytas butiniams vartotojams taikomas sąnaudomis grįstas koeficientas (1,15), tai reikštų, kad nebutiniams vartotojams garantinio tiekimo kaina taptų mažesnė nei elektros energijos rinkoje veikiančių nepriklausomų tiekėjų kainos ir taip, tikėtina, prasidėtų masinė nebutinių vartotojų migracija yra garantinį tiekimą, kuriame būtų palankesnė elektros energijos tiekimo kaina, nei pas nepriklausomus tiekėjus. Akreiptinas dėmesys, kad garantinio tiekimo institutas neturi būti alternatyva nepriklausomam tiekimui, o turi būti kaip pagalba nebutiniams vartotojams tais atvejais, kai jų nepriklausomi tiekėjai nevykdytų prisiimtų įsipareigojimų nebutiniams vartotojams.</p> <p>VERT siūlomas garantinio tiekimo kainos koeficiento nustatymas (remiantis einamojo mėnesio vidutine biržos kaina ir taikant 1,25 koeficientą, bet ne didesnis kaip 1,5 ct/kWh, nevertinant elektros energijos įsigijimo sąnaudų) nėra tinkamas, nes elektros energijos rinkoje esant aukštomis elektros energijos kainoms (2022 m.) garantinio tiekimo aukščiau nurodytuose b-e punktuose nurodytų ESO sąnaudų suma yra gerokai aukštesnė nei VERT siūlomas 1,5 ct/kWh ir paskutiniai mėnesiai (pavyzdžiui, š. m. liepos-rugsėjo mėn.) siekia net 4,34–6,79 ct/kWh. VERT skaičiavimai su ne didesniu kaip 1,5 ct/kWh koeficientu buvo atlikti remiantis 2018–2020 m. duomenimis, kai elektros energijos rinkos (biržos) kainos buvo gerokai mažesnės ir tada 1,5 ct/kWh ribojimas būtų pakankamas garantinio tiekimo sąnaudoms padengti. Tačiau šiuo metu kartojantis elektros energijos rinkoje aukštomis kainoms toks 1,5 ct/kWh ribojimas nėra tinkamas (pakankamas). VERT siūlomas garantinio tiekimo</p>

	<p>padengti ne tik su elektros energijos kainų svyravimu susijusias elektros energijos garantinio tiekimo sąnaudas, bet ir elektros energijos balansavimo ir elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos sąnaudas, Taryba pažymi, jog vidutinė ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kaina, susiformavusi Lietuvos kainų zonoje, turėtų būti koreguojama vienu iš toliau nurodytų variantų:</p> <p>1) Taryba siūlo elektros energijos garantinio tiekimo kainai apskaičiuoti, t. y. ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, pritaikius koeficientą 1,1, skirtą elektros energijos balansavimo ir elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos (nevertinant elektros energijos įsigijimo sąnaudų) sąnaudoms padengti.</p> <p>2) Kitas siūlomas variantas, kad elektros energijos garantinio tiekimo kaina būtų apskaičiuojama vidutinei ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, pritaikius koeficientą 1,25, tačiau papildomai numatyti, jog pagal koeficientą apskaičiuotas priedas prie vidutinės ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainos negali būti didesnis nei 1,5 ct/kWh. Šis dydis buvo apskaičiuotas kaip vidutinis, pritaikius 1,25 koeficientą <i>Nord Pool</i> elektros energijos biržoje skelbiamai vidutinei 2018–2021 m. elektros energijos kainai (2021 m. – 90,45 Eur/MWh, 2020 m. – 34,04 Eur/MWh, 2019 m. – 46,12 Eur/MWh, 2018 m. – 50 Eur/MWh.) eliminuojant koronaviruso (COVID-19) paveiktą laikotarpį, t. y. 2020 metus.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad vertinant siūlomus variantus reikėtų įvertinti riziką, kad elektros energijos garantinio tiekimo kaina gali būti mažesnė nei nepriklausomų elektros energijos tiekėjų siūloma elektros energijos biržos kaina plius nepriklausomo elektros energijos tiekėjo marža ir neskatinti garantinio elektros energijos tiekimo vartotojų pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją.</p>	<p>koeficientas visais atvejais būtų mažesnis už ESO sąnaudomis grįstą garantinio tiekimo koeficientą.</p>
34	<p><i>IV. Dėl nepriklausomų tiekimo ataskaitų teikimo periodiškumo</i></p> <p>Taryba siūlo nustatyti, kad duomenų teikimo periodiškumas būtų nustatomas Tarybos nustatyta tvarka, bet ne EEĮ. Tada reguliuotojas galės efektyviau įgyvendinti savo įgaliojimus ir lanksčiai, atsižvelgdamas į situaciją, reikalauti dažnesnio ataskaitų pateikimo, arba atvirkščiai. Todėl siūlome šį įpareigojimą nustatyti įstatyme, bet informacijos teikimo periodiškumą ir apimtį detaliau nustatyti Tarybos nutarime. Tai sudarytų galimybę Tarybai greičiau reaguoti į rinkos pokyčius, efektyviau atlikti rinkos priežiūrą, diferencijuoti reikalaujamų duomenų pateikimo apimtį pagal tiekėjus, pagal jų rizikos laipsnį, nekaupti perteklinės informacijos. Atitinkamai siūloma pagal pastabą pakoreguoti siūlomo EEĮ 46 straipsnio 6–9 dalis.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarime konstatuota, kad nustatyti esmines ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir ribojimus, darančius esminį poveikį ūkinei veiklai, taip pat įvairias sankcijas už atitinkamus teisės pažeidimus pagal Konstituciją galima tik įstatymu. Manytina, kad informacijos teikimo terminai taip pat turi būti įstatyme.</p>
35	<p>Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2022 m. spalio 5 d. raštas Nr. 2R-5012 (3.2.Mr)</p> <p>Iš įstatymo Nr. VIII-1881 projekto hydraščio matyti, kad šiuo įstatymo projektu siūloma „patikslinti nuostatas dėl vartotojo duomenų teikimo nepriklausomiems tiekėjams, kai vartotojas jau buvo pasirinkęs</p>	<p>Neatsižvelgta</p>

	<p>nepriklausomą tiekėją, tačiau vėliau, kai pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tikėti elektros energiją, vartotojui užtikrinamas garantinis tiekimas“. Įstatymo Nr. VIII-1881 projekto 5 straipsnio 2 dalimi papildančio Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnį 8¹ dalyje ir Įstatymo Nr. VIII-1881 projekto 6 straipsnio 4 dalimi keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 7 dalyje numatytos nuostatos yra susijusios su buitinių elektros energijos vartotojų duomenų teikimu nepriklausomiems tiekėjams. Tačiau iš Įstatymo Nr. VIII-1881 projekto 6 straipsnio 4 dalimi keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 7 dalies nėra aišku, kaip būtina elektros energijos vartotojai yra informuojami apie perduodamus jų duomenis nepriklausomiems tiekėjams (pavyzdžiui, Įstatymo Nr. VIII-1881 projekto 6 straipsnio 3 dalimi keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 6 dalyje atitinkama informavo tvarka nustatyta dėl vartotojų). Taigi, laikantis teisėkūros aiškumo principo, siūlytina tikslinti Įstatymo Nr. VIII-1881 projekto 6 straipsnio 4 dalimi keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 7 dalį, minėtu aspektu. Inspekcija pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, pastabų ir pasiūlymų neturi.</p>	<p>Būtiniai elektros energijos vartotojai yra informuojami apie perduodamus jų duomenis nepriklausomiems tiekėjams siūlomos Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 6 dalies nustatyta tvarka.</p>
	<p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022-10-05 raštas Nr. 3-4089</p> <p>36. EEJ projekto 7 straipsniu, papildomo EEJ 46 straipsnio 6 dalies 1 punkte nustatyta, kad nepriklausomas tiekėjas privalo užtikrinti, kad nepriklausomo tiekėjo – akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės – nuosavas kapitalas būtų ne mažesnis negu 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio. Jeigu nepriklausomo tiekėjo – juridinio asmens – teisinė forma kitokia negu akcinė bendrovė ar uždaroji akcinė bendrovė, visi nepriklausomo tiekėjo – juridinio asmens – turtiniai įsipareigojimai negali viršyti viso juridinio asmens turto. Šio punkto reikalavimas netaikomas nepriklausomam tiekėjui – fiziniam asmeniui. Pažymėtina, kad reikalavimai susiję su įstatiniu kapitalu vadovaujantis Paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 3 punktu priskirtini prie vertinamųjų reikalavimų, kurie turi būti pagrįsti jau anksčiau nurodytais principais ir notifikuoti Europos Komisijai. Taip pat pažymėtina, kad vertinat Europos Teisingumo Teismo (toliau – ETT) praktiką toks reikalavimas negali būti pateisinamas pavyzdžiui siekiu apsaugoti kreditorius, kadangi tą patį tikslą galima pasiekti taikant ir mažiau ribojančias priemones, pavyzdžiui, priverolę pateikti garantiją ar pasirašyti draudimo sutartį. Be to, kitais atvejais, kreditoriams apsaugoti gali užtekti ir tam tikrų subjektams nustatytų skaidrumo ir informacijos reikalavimų. Atsižvelgiant tai, vertinat nustatomą reikalavimą dėl įstatinio kapitalo, reikia įvertinti ir tai, kad EEJ projekte taip pat yra nustatomas ir reikalavimas turėti priverolių įvykdymo užtikrinimą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Tai nėra reikalavimas, susijęs su įstatiniu kapitalu – tai reikalavimas nuosavam kapitalui, kuris negali būti mažesnis nei 1/2 įstatinio kapitalo. Aiškinamajame rašte aiškiau paaiškinta, kodėl reikalingas toks reikalavimas.</p>
	<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2022-10-07 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-1418</p>	

	1. Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 192 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (Projekto Nr. 1):	
	1.3. Siekiant teisinio aiškumo ir Projekto Nr. 1 keičiamo Įstatymo 19 ² straipsnio 1 ir 16 dalių suderinamumo, siūlytina Įstatymo 19 ² straipsnio 16 dalį patikslinti taip:	
37.	1.3.1. pateikiant nuorodą į šio straipsnio 1 dalį, pagal kurią apskaičiuojamos dalinio kompensavimo būtiniam elektros energijos vartotojams išmokamos sumos;	Neatsižvelgta 19 ² straipsnio 1 dalis turi daug sąlygų ir aplinkybių, todėl neįmanoma pateikti nuorodos į 19 ² straipsnio 1 dalį, o dėstomas atitinkamas konkretus tekstas.
38.	1.5. Projektu Nr. 1 pildoma Įstatymo 21 straipsnio 5 dalis nauju 12 punktu, nustatanti naujas aplinkybes, kurioms atsiradus sustabdomas licencijos, leidimo ar atestato galiojimas – nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo Elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 46 straipsnio 6 dalies 2, 3 ar 4 punkte arba 46 ³ straipsnio 2 ar 4 dalyje nurodytų reikalavimų. Projektu Nr. 2 7 straipsniu keičiamo EEĮ 46 straipsnio 7 dalis numato naują pareigą nepriklausomam tiekėjui rengti ir teikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – VERT) nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų valdymo planą, o šio straipsnio 9 dalis numato naują įpareigojimą nepriklausomam tiekėjui informuoti VERT apie pagal šio straipsnio 8 dalyje VERT priimtų sprendimų įgyvendinimą. Taip pat Projekto Nr. 2 8 straipsniu pildomo EEĮ 46 ³ straipsnio 5 dalis numato pareigą nepriklausomam tiekėjui užtikrinti, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo suma netaptų mažesnė, negu nustatyta šio straipsnio 4 dalyje, ir atlikti kitus veiksmus, susijusius su prievolių įvykdymo užtikrinimo sumažėjimu. Siūlytina įvertinti, ar Projektu Nr. 1 pildomas Įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 12 punktas neturėtų būti papildytas nuorodomis į EEĮ 46 straipsnio 7 ir 9 dalis bei 46 ³ straipsnio 5 dalį, siekiant užtikrinti šių svarbių vartotojams (ypač buitiniams) nepriklausomų tiekėjų išpareigojimų įvykdymo užtikrinimą, t. y. ar neturėtų būti sustabdomas leidimo vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą galiojimas, kai nepriklausomas tiekėjas nevykdo EEĮ 46 straipsnio 7 ir 9 dalyse bei 46 ³ straipsnio 5 dalyje numatytų įpareigojimų.	Neatsižvelgta Atsisakoma EEĮ 21 straipsnio 5 dalies 12 punkto – visais atvejais bus vadovaujamasi 21 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostata ir EEĮ 21 straipsnio 4 dalies nuostata (energetikos įmonė per kalendorinius metus pažeidžia nustatytas reguliuojamosios veiklos sąlygas ir apie galimą licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymą energetikos įmonė buvo įspėta EEĮ 21 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, bet per licenciją, leidimą ar atestatą išduodančios institucijos nustatytą laikotarpį nepašalina nurodytų pažeidimų).
39.	1.6. Projektu Nr. 1 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnį, įsigalioja 2023 m. kovo 1 d. Ta pati nuostata dėl Projekto Nr. 2 įsigaliojimo nurodyta šio projekto 9 straipsnio 1 dalyje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta „dviejų datų taisykle“ ir atsižvelgiant į tai, kad Projekto Nr. 1 ir Projekto Nr. 2 nustato naujus reikalavimus ūkio subjektams ir jų priežiūros veiklos reguliavimui, siūlytina Projekto Nr. 1 ir Projekto Nr. 2 įsigaliojimo datą nustatyti pagal TPI 20 straipsnio 4 dalies reikalavimus.	Atsižvelgta iš dalies Pastebėtina, kad įstatymas Teisės aktų registre bus paskelbtas anksčiau nei 2023 m. kovo 1 d. (pvz., 2022 m. lapkričio 1 d.), kadangi skirtingi įstatymo straipsniai turi skirtingas įsigaliojimo datas. Nauji reikalavimai ūkio subjektams bus taikomi tik nuo 2023 m. gegužės 1 d., t. y. išlaikoma taisyklė dėl gegužės 1 d., ir ūkio subjektams duodamas laikas susipažinti ir pasiruošti naujiems taikomiems reikalavimams. Susidariusi sudėtinga situacija elektros energetikos mažmeninėje rinkoje, kai nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams sudėtingiau vykdyti savo įsipareigojimus būtiniam elektros energijos vartotojams, todėl būtina imtis kuo skubesių veiksmų.
40.	1.7. Vertinant Projekto Nr. 1 3 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatas, pastebėtina, kad jeigu nepriklausomo tiekėjo veiksmas ar neveikimas būtų atlikti 2022 m. gruodžio 31 d., būtina vartotojai liktų be kompensavimo, nes nepriklausomo tiekėjo veiksmams ar neveikimui, atliktam 2022 m. taikoma	Neatsižvelgta Norima aiškiai nurodyti, kad dėl nepriklausomo tiekėjo 2022 m. atliktų veiksmų (neveikimo) jo būtiniai vartotojai gaus kompensacijas ne ilgiau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. Toks valstybės sprendimas, įvertinus biudžeto galimybes. Pagal Teisingumo ministerijos siūlymą.

	<p>Istatymo 19² straipsnio 1 dalies nuostata tik iki 2022 m. gruodžio 31 d. Siūlytina tokią galimą nekompensavimo būtiniais vartotojams riziką pašalinti atitinkamai pakoreguojant Projektą Nr. 1., pavyzdžiui, sujungiant šio straipsnio 4 ir 5 dalis į vieną dalį, jose neišskiriant laikotarpių iki 2022 m. gruodžio 31 d. ir nuo 2023 m. sausio 1 dienos, o numatant atitinkamų Istatymo 19² straipsnio 1 dalies nuostatų taikymą iki 2023 m. balandžio 30 d. bei išlygą dėl nuostatų netaikymo, jeigu nepriklausomas elektros energijos tiekėjas turi galiojantį priverolių įvykdymo užtikrinimą.</p> <p>2. Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir Istatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymo projekto (Projekto Nr. 2):</p>	<p>net ir dėl 2022 m. atliktų nepriklausomo tiekėjo veiksmų buitiniai vartotojai gautų kompensacijas iki 2023 m. balandžio 30 d.</p>
41.	<p>2.11. Kadangi, kaip nurodyta, Istatymų projektai parengti reaguojant į neseniai įvykusius įvykius Lietuvos mažmeninėje nepriklausomo elektros energijos tiekimo rinkoje, atsižvelgiant į VERT viešai paskelbtą informaciją ir siekiant užtikrinti teisinį aiškumą vartotojams, siūlytina Projektu Nr. 2 taip pat patikslinti EEJ 51 straipsnio 3 dalį, joje aiškiai nustatant, kad elektros energetikos įmonei informavus būtinus vartotojus apie įmonės ketinimą pakeisti sutarties sąlygas, turi būti pranešama apie būtinųjų vartotojų teisę nepritariti sutarties sąlygų pakeitimui ir, kad tokiu atveju sutartis laikoma nepakeista (t. y. pareiža nutraukti sutartį tenka energetikos įmonei, o ne vartotojui).</p>	<p>Neatsižvelgti</p> <p>Esamas reglamentavimas yra pakankamai aiškus ir suprantamas.</p> <p>Pažymėtina, kad vadovaujantis EEJ 51 straipsnio 3 dalimi, vartotojai turi būti raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami apie elektros energetikos įmonės ketinimą pakeisti sutarties sąlygas. Teikiant informaciją apie šį ketinimą, turi būti pranešama apie vartotojų teisę nepritariti sutarties sąlygų pakeitimui ir (ar) nutraukti sutartį. Tai reiškia, kad vartotojas, gavęs pasiūlymą dėl sutarties sąlygų keitimo, turi 3 galimybes: 1) pritarti pasiūlytam sutarties pakeitimui; 2) nepritariti pasiūlytam Sutarties pakeitimui ir naudotis paslaugomis esamomis sutarties sąlygomis; 3) nepritariti pasiūlytam sutarties pakeitimui ir nutraukti sutartį. Vartotojui išreiškus nepritarimą pasiūlytam sutarties pakeitimui, tačiau nenurodžius, kad jis pageidauja nutraukti sutartį, lieka galioji tokios sutarties sąlygos, dėl kurių šalys jau yra sutarusios.</p> <p>Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.223 straipsnio 1 dalis numato, kad sutartis gali būti pakeista šalių susitarimu. Vienos iš šalių reikalavimu sutartis gali būti pakeista teismo sprendimu, jeigu: 1) kita sutarties šalis iš esmės pažeidė sutartį; 2) kitais sutarties ar įstatymų nustatytais atvejais. Ieškinį dėl sutarties pakeitimo galima pareikšti tik po to, kai kita šalis atsisako pakeisti sutartį ar per trisdešimt dienų iš jos negautas atsakymas į pasiūlymą pakeisti sutartį, jeigu sutartis ar įstatymai nenustato kitokios sutarties pakeitimo tvarkos (Civilinio kodekso 6.223 straipsnio 2–3 dalys). Iš aukščiau išdėstytų nuostatų darytina išvada, kad tais atvejais, kai vartotojas pareiškia nesutikimą su tiekėjų siūlomais sutarties sąlygų pakeitimais, sutarties sąlygos galėtų būti pakeistos tik teismo sprendimu.</p> <p>Civilinio kodekso 6.217 straipsnio 5 dalis numato, kad vienašališkai sutartis gali būti nutraukta joje numatytais atvejais. Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“, 21.1–21.3 papunkčiuose įvardijami atvejai, kuomet tiekėjai gali vienašališkai nutraukti šalių sudarytą Sutartį, tačiau pabrėžtina, kad minėtuose papunkčiuose įvardijamos sąlygos yra susijusios išimtinai su tais atvejais, kai tolesnis Sutarties vykdymas negalimas dėl vartotojo kaltės, padarius esminį Sutarties pažeidimą.</p> <p>Pažymėtina, kad įvertinus aukščiau išdėstytas Aprašo, Taisyklių ir Civilinio kodekso nuostatas, matyti, kad tiekėjui pasiūlius vartotojui keisti su vartotoju sudarytą sutartį</p>

		<p>sąlygas, o vartotojui pateiktus nesutikimą su pateiktais pakeitimais, tačiau nenurodžius, kad vartotojas ir nutraukia sutartį, lieka galioti tokios sutarčių sąlygos, dėl kurių šalis jau yra sutarusios. Vartotojui pareiškus nesutikimą su tiekėjo siūlomais sutarties sąlygų pakeitimais, sutarties sąlygos galėtų būti pakeistos tik teismo sprendimu. Teisės aktai nenumato tiekėjams teisės vienašališkai keisti ir taikyti sutarčių nuostatas, taip pat tiekėjams nėra numatyta teisė vienašališkai nutraukti sutartį, jeigu vartotojas nesutinka su siūlomais sutarčių sąlygų pakeitimais.</p>
42.	<p><i>Del Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (Projektas Nr. 3):</i></p> <p>3.1. Pagal Projekte Nr. 3 dėstomą EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 3 punktą garantinio tiekimo kainą pagal vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje kitos paros rinkoje, pritaikius koeficientą 1,15, apskaičiuoja garantinis elektros energijos tiekėjas ir paskelbia savo interneto svetainėje. Tuo tarpu garantinio tiekimo kainą pažeidžiamiesiems vartotojams nustato ir skelbia VERT. Siekiant užtikrinti vartotojų interesų (ypač buitinių vartotojų) apsaugą ir didesnę teisinį tikrumą, siūlytina, kad VERT apskaičiuotų garantinio tiekimo kainą visiems vartotojams, ne tik pažeidžiamiesiems vartotojams.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>VERT garantinio tiekimo kainos nustatymas vartotojams, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, būtų neracionalus ir nereikalingas. Nagrinėjamu atveju nėra reikalinga, kad VERT ir vartotojams, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, apskaičiuotų garantinio tiekimo kainą – garantinio tiekimo kainos skaičiavimas vartotojams, išskyrus pažeidžiamus vartotojus, yra šabloninis ir paprastas, atliekamas kas mėnesį – imama praėjusio mėnesio vidutinė <i>Nord Pool</i> elektros biržos kainą kitos paros rinkoje, kuri yra viešai publikuota, dalinama iš 1000 (1 MWh turi 1000 kWh), dauginama iš 1,25 koeficiento ir pridėtinės vertės mokesčio (dauginama iš 1,21, kadangi PVM yra lygus 21 proc.). Tokia kaina kinta kas mėnesį. Tai techninis veiksmas, kurį toliau sėkmingai gali atlikti garantinis tiekėjas (AB „Energinės skirstymo operatorius“), o esant poreikiui garantinio tiekėjo apskaičiavimą gali patikrinti VERT. VERT garantinio tiekimo kainą pažeidžiamiesiems vartotojams bus skaičiuojama sudėtingesne ir kitokia nei aukščiau nurodyta tvarka (pagal kitokią, sudėtingesnę formulę), siekiant mažesnės garantinio tiekimo kainos pažeidžiamiesiems vartotojams. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams paslaugos kaina VERT nustatoma vienu metu laikotarpiui, t. y. vieną kartą per metus.</p>
43.	<p>3.2. Projekte Nr. 3 dėstomame EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte siūloma nustatyti: „Kai yra esminių vieno ar kelių veiksmų, kuriais remiantis buvo nustatyta garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams kaina, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo garantinio elektros energijos tiekėjo nepriklausančių) veiksmų pokyčių, ši kaina koreguojama ne dažniau kaip du kartus per metus ir įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jos paskelbimo.“ Taigi, Projektu Nr. 3 siūloma, kad galimybė dažniau perskačiuoti garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams kainą priklausytų nuo netikslių (nepamatuojamų) ir objektyviai neapibrėžtų kriterijų – „esminių ir kitų objektyvių veiksmų pokyčių“ (pavyzdžiui, nėra aišku, kokio lygio infliacijos pokytis laikytinas esminiu). Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti Projekte Nr. 3 dėstomame EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 3 punktą, jame aiškiai ir nedviprasmiškai nurodant, kokie veiksniai, kuriais remiantis buvo nustatyta garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams kaina, pokyčiai laikytini esminiais.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnyje dėstomo EEĮ 44 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatomis dėl garantinio tiekimo kainos pažeidžiamiesiems vartotojams nustatymo ir apskaičiavimo jau pritarė Seimas 2021 m. lapkričio 11 d. Šios nuostatos turėjo įsigalioti nuo 2023 m. sausio 1 d., tačiau atsižvelgiant į šiuo metu keičiamas nuostatas dėl elektros rinkos liberalizavimo III etapo nukėlimo, atitinkamai vėliau turėtų įsigalioti ir šios nuostatos, nekeičiant šių nuostatų formuluočių.</p>
	<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022 m. spalio 7 d. raštas Nr. ((27.18Mr-02)-5K-2215362)-6K-2205992</p>	

44.	<p><i>Del Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymo (toliau – įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo projektas) projekto:</i></p>
	<p>2. Skaidrumo tikslais kai kuriose veiklos srityse subjektams yra taikoma atitikimo patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams sąlyga (pavyzdžiui, pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nuostatas asmuo, siekiantis gauti leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, turi atitikti minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, nustatytus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje; pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas tiekėjo neatitikimas minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams yra tokio tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūrų pagrindas). Todėl siūlytume svarstyti poreikį atitiktą minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams nustatyti kaip vieną iš reikalavimų asmenims, siekiantiems gauti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą (papildomai įvertinus tokio reikalavimo proporcingumą).</p>
	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Įvertinus nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklos pobūdį ir galimą veiklos riziką, manytina, kad bus pakankamas aukščiau esantis patikslintas „skolinių įsipareigojimų“ reikalavimas ir šis papildomas reikalavimas nėra proporcingas.</p>

 Finansų ministrė, pavaduojanti Europos
 Gintarė Skaistė
 2022-10-28